

NIKŠIČKO POZORIŠTE

POZORIŠTE

BESPLATAN PRIMJERAK!

Broj 34

Godina 62.

Decembar, 2018.

ISSN 180-783X

XV „Međunarodni festival glumca Nikšić 2018“

Jedinstven Festival u Evropi

Nikšićko pozorište u susret jubileju - 135 godina pozorišne tradicije

Datum od značaja i značenja

Novi projekti:

„Čekajući Godoa“ (CNP)

Premijera 1. februara

„Mali pirat“ (Gradsko pozorište Podgorica i CK Tivat)

Avanturistička priča o „zrnu hrabrosti“

„Ivo Vizin – kapetan od snova“ (Gradsko pozorište, KFPD i KC „N. Đurković“)

Priča o pobjedi dobra nad zlom

„Scene iz bračnog života“ premijerno u Petrovcu

Duodrama o fenomenu braku

15.

Međunarodni
FESTIVAL
GLUMCA
Nikšić
2018

Opština Nikšić

NIKŠIČKO POZORIŠTE

26. 11. - 02. 12. 2018.

Nikšićko pozorište

„Za „Pozorište“ govore:

Amar Bukvić

Pobornik sam starog kova

Filip Juričić

Pozorište je Feniks

U znak divljenja

Pozorište se ne mjeri digitronom. Ono je prepoznato kao poseban sistem. Ima svoje normative i ustrojstva. Zbog toga za teatar ne važe zakonitosti tržišta. Ne, makar u grubom značenju te riječi. Jer, novac je novac... Pozorište je pozorište... Oni se ne mjere istim aršinima. Ni u bilansima, ali ni u vemuenu, kao limitirajućem faktoru. Zbog toga se za pozorište, godine ne završavaju decembrom i ne počinju januarom. Teatar ima svoje sezone, koje se ne poklapaju sa kalendarom. U teatrima se krajem kalendarske godine ne svode učinci. U administrativnom smislu - da, ali umjetnički dometi, što je i osnovna misija dramske umjetnosti, sabiraju se pola godine kasnije.

Čudna je ta igra vremena i novca u pozorištu... Početak godine za teatar znači tek sredinu pređenog puta. To je možda samo dio njegove magije, a nikako usuda dramske umjetnosti. Novac u pozorištu jeste potreba, ali nije uzrok, jer čim se novac stavi na prvo mjesto, onda nema umjetnosti. Poznata je maksima da je „*pozorište skupa igračka*“. Ako se sa njim nepažljivo igra, ono se i polomi. No, teatar po svom habitusu ima feniksovsku moć... Moć da se iz zgarišta i pepela iznova vine. Tako je bilo od antike do savremenog doba. Vremena, a sa njima, društveni sistemi, mijenjali su se. Pozorište se u tim okvirima globalne tvrđave rađalo i živjelo, upravo kako su mu okolnosti nametale. No, uvijek je bilo u svojoj misiji... Misiji da te tvrđave učini mjestom za ugodniji život, u kojima čovjek može uspravno da hoda i svjedoči kroz priču. Te priče uvijek, po pravilu nose razmjenu dijaloga i provjeru određenih vrijednosti, postavljaju važna pitanja o nama danas i ovdje. Zbog toga je pozorište savremenik epohe u kojoj stvara i tu svoju poziciju potvrđuje ma gdje da se nalazilo.

Novac neminovno sobom nosi i krize. No, te krize su u umjetnosti, pa i pozorištu, često bile podsticaj, da ne kažem inspiracija, da se prevaziđu ograničenja. O tome svjedoče istorije teataru, civilizacije kojoj pripadamo. Ono se imperativno bavilo i bavi izborom tema i estetskim standardima. Učestvuje u refleksijama svijeta i čovjeka. Otud ne čudi njegova istorijska pojmovnost, koja se ogleda u tome da se kroz istoriju jednog teatra, može čitati i istorija jednog društva. To potvrđuje i istorija teatra u Crnoj Gori.

Početak kontinuiranog pozorišnog života u Crnoj Gori vezuje se za 2. januar, 1884. godine, kada je na Cetinju, u kući Vrbica, izvođenjem „**Balkanske carice**“, **Nikole I Petrovića Njegoša**, pozorišni život intenzivno buknuo. Mjesec dana kasnije, **16. februara**, u Nikšiću je izvedena „**Slobodarka**“, **Manojla Đorđevića Prizrenca**. Dobri poznavaoци prilika, ovim podacima dodali bi i

činjenicu da je pozorišta pod crnogorskim svodom, bilo i ranije. U Kotoru je 1806. godine otvoreno profesionalno pozorište na narodnom jeziku. To pozorište je među najstarijima na Balkanu, daleko starije od pozorišta na Hvaru i od pozorišta na Đumruku u Kragujevcu.

Ovaj kraći osvrt na crnogorsku pozorišnu tradiciju ispisan je sadržajem ovog broja časopisa, u kojem dominiraju naslovi koji govore o važnim jubilejima. Najstarija crnogorska pozorišta, **Kraljevsko pozorište Zetski dom i Nikšićko pozorište uskoro slave 135 godina „magije teatra“**. **Dan Crnogorskog narodnog pozorišta** obilježen je 1. novembra. **Gradsko pozorište** iz Podgorice slavi svoj praznik **27. decembra**.

Datumi značajni za pamćenje, ali se bogastvo pozorišnog trajanja njeguje novom produkcijom. U posljednja dva mjeseca svjetla crnogorskih scena ugledale su drame: „**Čekajući Godoa**“, „**Mali pirat**“, „**Ivo Vizin - kapetan od snova**“ i „**Scene iz bračnog života**“. Pratili su ih bogati mjesečni repertoari, sa kojih izdvajamo naslove o uspješnim festivalskim gostovanjima predstava iz ranijih produkcija: „**Sin**“, „**Krvave svadbe**“, „**Slasti slave**“ i „**Penelopijada**“. „**Dokle pogled seže**“ stigao je do Pariza, gdje je publika glumce vraćala na bis, bez obzira na jezičku barijeru.

Crnogorski dramski djelatnici vizionarski šire vidike i prostore. Ostavljaju utisak koji se ne zaboravlja, uprkos efemernosti dramske umjetnosti.

U znak divljenja njihovim djelima, u čast i poštovanje bogatoj pozorišnoj tradiciji na ovim prostorima, mi vas čekamo na istoj novoj – staroj adresi: **Nikšićko pozorište; Trg Save Kovačevića, br. 5 ...**

Budite uz dramske umjetnike i čitajte časopis „Pozorište“!

Slavojka Marojević
slavam@t-com.me

Nikšićko pozorište 16. februara slavi 135 godina pozorišne tradicije Datum od značaja i značenja

Nikšićko pozorište će 16. februara obilježiti značajan jubilej - 135 godina pozorišne tradicije. Taj datum, Statutom ustanove od 2006. godine, definisan je kao **Dan Nikšićkog pozorišta**. Ustanovljen je u znak sjećanja na daleku 1884. godinu, kada je u tek oslobođenom Nikšiću izvedena prva predstava „Slobodarka“, **Manojla Đorđevića Prizrenca**, ili kako su je tadašnji hroničari zabilježili „prva iza prve“ u Crnoj Gori, nakon što je mjesec i po ranije na Cetinju izvedena „Balkanska carica“, **Nikole I Petrovića Njegoša**.

Nikšićko pozorište čuva i njeguje pozorišnu tradiciju

Jubilej ima značaj i značenje, ne samo za pozorišne prilike u gradu pod Trebjesom, već i za dramsku umjetnost u Crnoj Gori i crnogorsko društvo u cjelini. Njegov značaj ogleda se ne samo u tome što bi na bogatstvu pozorišnog trajanja mogle pozavidjeti i urbano razvijene sredine od nikšićke, već što ovaj jubilej ujedno podsjeća na bogatstvo duha, plodnog i dinamičnog razvoja kulture ovog grada i države Crne Gore.

Pregaoci tog vremena bili su svjesni značaja kulture, pa su šest godina po oslobođenju Nikšića od Osmanske imperije i sticanja nezavisnosti Crne Gore na Berlinskom kongresu, odlučili da umjetnošću krče put ka civilizaciji. Nikšić se krajem XIX i početkom XX vijeka gradio i širio, „rame uz rame“ sa Cetinjem, napredovao u kulturnom i opštedruštvenom preporodu. Za to pregalaštvo posebnu ulogu imali su rodonačelnici pozorišne scene. Zbog toga „Slobodarka“, koju su 1884. godine, Bekica Šobajić, Jovica Rnjev i drugi, čija imena nažalost nijesu zapisana, pripremili i izveli pred prepunom salom, ima posebno značenje. Od

tada pa do danas, generacije nikšićkih amatera i profesionalnih glumaca, izuzimajući prekide zbog ratnih razaranja i bespravednog administrativnog gašenja, ispisivali su zavidnu hroniku pozorišnog života, dajući nemjerljiv doprinos istoriji pozorišta i razvoju dramske umjetnosti u Crnoj Gori, ali i van njenih granica. Njihov rad predstavlja nezaobilazni dio istorije kulture grada i Crne Gore.

Nikšićko pozorište i ovaj grad poštuju i njeguju tu tradiciju. No, tradicija je dobra samo kada se stvara. Od nje se ne živi. Ona je vrijedno znamenje, ali i obaveza da se jedino kvalitetnom, kontinuiranom pozorišnom produkcijom može njegovati bogata teatarska tradicija, koja je spojila tri vijeka. Ovaj grad i njegovo Pozorište su na tom putu, jer je Nikšić već mapiran kao važan kulturni centar države, a Nikšićko pozorište kao nosilac razvoja kulture grada.

Svjesno značaja i značenja trinaestopodocenijskog teatarskog trajanja, Nikšićko pozorište svoj praznik neće obilježiti samo prigodnom svečanošću - 16. februara, već će cio repertoar tog mjeseca proteći u znaku jubileja i biće koncipiran na pozorišnim naslovima i baletskom spektaklu. Svečarski - februarski repertoar biće otvoren izvedbom predstave iz sopstvene produkcije – „Crna kutija“, dok će na **Dan pozorišta**, nakon prigodne riječi zvaničnika i pozorišnih djelatnika, na Večernjoj sceni gostovati **Crnogorsko narodno pozorište**, sa komadom „Ekvinocijo“, **Iva Vojnovića**. Pred kraj februarskih pozorišnih svečanosti na sceni Nikšićkog pozorišta nastupiće oko 120 balerina **Škole „Princeza Ksenija“**, sa solistima beogradskog baleta i glumcima CNP-a, koje su angažovane u scenski atraktivnom projektu „**La fille mal gardee**“ / „**Uzaludna predostrožnost**“. Premijera ove komične baletske priče bila je 16. decembra, ove godine na Velikoj sceni CNP-a. U izvođenju tog baletskog spektakla u Nikšićku učestvovaće i učenice odjeljenja Baletske škole, koje nastavu od ove godine pohađaju u novim baletskim salama i pratećim pedagoškim jedinicama, adaptiranim po mjeri klasičnog i savremenog baleta, u zgradi Nikšićkog pozorišta.

Slavojka Marojević

XV „Međunarodni festival glumca Nikšić 2018“ Jedinstven Festival u Evropi

- „Nikšićki 'Međunarodni festival glumca' već se ustalio kao jedinstven Festival, ne samo na prostorima Jugoistočne, već i cijele Evrope. Nešto slično postoji u Kazahstanu. U Evropi ne postoji festival koji je posvećen samo glumcu i glumačkoj igri. Poznato je svima koji odlaze u pozorište da je prvi čovjek pozorišta glumac. Znači mi se ovdje bavimo suštinom pozorišta...“ (Blagota Eraković)
- „Festival vrlo stabilno korača u budućnost. Izborili smo se za jednu vrlo utemeljenu priču“. (Goran Bulajić)

Jubilarni, XV „Međunarodni festival glumca Nikšić 2018“, prema ocjeni pozorišnih poslenika, publike i javnosti, jedno je od najboljih, ako ne i najbolje izdanje te jedinstvene smotre glume u regionu, otkako je 2007. godine obnovljen

„Kako misliš mene nema?!“ (Teatra Exit, Zagreb), „Penelopijada“ (Centra zakulturu Tivat i „April production“ iz Toronta) i „Narodni poslanik“ (Narodnog pozorišta Užice), publici su osvježili komične segmente i vedre tonove. Tri predstave sa festivalskog repertoara: „Ljubavne poze istorije“ (Teatar „Vojdan Černodrinski“ iz Prilepa), „Kralj Lear“ (Narodno pozorište Sarajevo) i „Konstelacije“ (Atelje 212, Beograd) bavile su se ozbiljnom tematikom.

Posmatrano u cjelini, festivalski repertoar je dosljedno nastavio koncept savršene estetike i poetike, kakve su, istini za volju, ispunjavala i prethodna festivalska izdanja. No, ono što repertoar ovogodišnjeg Festivala, u suštini razdvaja od ranijih selekcija, su različiti glumački stilovi i artistska rješenja, koji su na publiku ostavili snažan utisak. Specifičnost

sedmodnevnog glumačkog nadmetanja ogledala se u izuzetnom i rafiniranom odnosu publike, koja je ne samo posjetom, nego i izuzetno kvalitetnim osjećajem za pozorišni čin, znala da nagradi kako i pojedine scene u predstavama, tako i svaku predstavu pojedinačno.

Ubrzo nakon spuštanja festivalskog jarbola, svedeni su prvi utisci, koji su bazirani na pet bitnih elementa: neprikosnovenoj estetici i scenskim dostignućima, izvanrednoj glumačkoj kreaciji, masovnoj i senzibilnoj publici, dobronamjernoj medijskoj prezentaciji Festivala i svojevrsnoj festivalskoj atmosferi.

u organizaciji Nikšićkog pozorišta, uključujući naravno i njegove ranije organizacione forme.

Cjelonedjeljni repertoar Festivala (od 26. novembra do 2. decembra) odvijao se u dva bloka predstava, različite žanrovske raznovrsnosti. No, to nije u bitnom uticalo da ovogodišnje izdanje Festivala poprими obilježje opšte tematske pripadnosti, jer su selektovane predstave tretirale univerzalnu i vječitu temu - traganje za istinom. Od sedam predstava sa repertoara (šest u zvaničnoj konkurenciji za nagrade i sedma u čast nagrađenih), dvije su bile duodrame, a ostalo su veće dramske forme. U prvom dijelu festivalskog repertoara, kompozicije predstava:

Poseban segmet Festivala, prema ocjeni **Zorana Bulajića**, člana Tima za selekciju, Savjeta festivala i direktora Nikšićkog pozorišta, odnosi se na sve ono što se dešavalo prije i posle izvođenja predstava.

„To je neobična svečarska atmosfera, razmjenjena dijaloga, iskustava pozorišnih poklonika i produkcija i zvanični razgovori o predstavama. Ti segmenti Festivala su u pojedinim momentima činili 'akademiju u malom'. Nikšićko pozorište će u cilju daljeg unapređenja koncepcije ovog Festivala, nastojati da u narednim periodima, učesnici i protagonisti festivalskih storija budu i mladi pozorišni stvaraoci, prije svih, studenati FDU-i. Programska orijentacija Nikšićkog pozorišta, u tom kontekstu, će biti usmjerena na stvaranje i sticanje potpunog internacionalnog karaktera 'Međunarodnog festivala glumca'“, poručio je Bulajić.

Poznati crnogorski reditelj, **Blagota Eraković** (predsjednik Žirija Festivala) ocijenio je da se „Međunarodni festival glumca“ u Nikšiću već ustalio kao jedinstven Festival na prostorima ne samo Jugoistočne, već i cijele Evrope.

„Nešto slično postoji u Kazahstanu, ali u Evropi ne postoji festival koji je posvećen samo glumcu i glumačkoj igri. Poznato je svima koji odlaze u pozorište da je prvi čovjek pozorišta glumac. Znači mi se ovdje bavimo suštinom pozorišta. Ovaj Festival je imao šest predstava u konkurenciji iz svih republika bivše Jugoslavije, osim iz Slovenije.

Bez dvoumljenja ovogodišnje izdanje Festivala je pokazalo vrlo visok i raznovrstan rezultat. Kad kažem rezultat, onda mislim na glumački rezultat, na različita rješenja kojima su glumci prilazili i rješavali svoje zadatke. Kad kažem – visok, onda mislim na kvalitet njihove igre. To je bilo karakteristično, počev od najklasičnije glume koju su demonstrirali Užičani igrajući Nušića, pa do jedne visoko stilizovane glume koju su iskazali Zagrebčani i glumci 'Ateljea 212'. Tu je i jedan začuđujući artizam koji su pokazali Makedonci, glumci Teatra 'Vojdan Černodrinski' iz Prilepa, koji korespondira sa najmodernijim kretanjima pozorišta u svijetu. Njihova predstava je duboko ostavila utisak na mene i na članove Žirija. Mislim da je ostavila snažan utisak i na publiku, s' obzirom na ovacije koje smo čuli nakon izvođenja“, ocijenio je Eraković. On smatra da je velika šteta što ovaj Festival nijesu pratili studenti glume, jer bi tokom sedam dana vidjeli šest pozorišta, šest odličnih

predstava, u kojima je bio bar po jedan vrhunski glumac, interpretator.

„Čini mi se da se ni jednoj predstavi nije moglo reći da ima loše mjesto, ili da je neko omanuo i da nije uradio onako kako je trebalo. Tako da je bogatstvo ovog Festivala, ujedno i veliko bogatstvo kulture Nikšića. Nikšić bi trebalo da bude ponosan na ovaj Festival. To znam iz ličnog iskustva, jer se krećem po prostoru bivše Jugoslavije i kada kažem da sam Nikšićanin, ljudi koje sretam, bar oni koji su iz svijeta pozorišta, odmah dodaju: 'Tamo ima Festival glumca'“, sabrao je svoje utiske Eraković.

Reditelj **Goran Bulajić** (član Savjeta Festivala i medijator okruglih stolova kritike o predstavama) je naglasio da je ovogodišnje izdanje ispunilo očekivanja kulturne javnosti i profesionalaca koji se bave dramskom umjetnošću.

„Imali smo bogat, tematski Festival jer su u svim predstavama glumci dominirali. To je negdje osnovno opravdanje i suština ove priče. Dobro je što su predstave po konceptu veoma raznolike, što svjedoči o varijantama i o bogatstvu glumačkih stilova i načinu igre. Festival vrlo stabilno korača u budućnost. Svi zajedno izborili smo se za jednu vrlo utemeljenu priču“, ocijenio je Bulajić.

Za **Natašu Poplavsku**, rediteljku makedonske predstave „Ljubavne poze istorije“ - trostrukog dobitnika prestižnih glumačkih nagrada, nikšićki Festival je „jedan od rijetkih festivala koji je odlično organizovan, koji ima jako ozbiljne okrugle stolove i razgovore o pozorištu, novoj estetici i glumačkoj igri. Želim da ovaj Festival preraste u veliki međunarodni festival, gdje ćemo vidjeti i druge evropske pozorišne estetike“, izjavila je Poplavska.

Nikšićko pozorište, uz XV izdanje Festivala obilježilo je i njegovo deseto trajanje u sopstvenoj organizaciji i produkciji, pod pokroviteljstvom Opštine Nikšić i Ministarstvakulture. Uspjeh ovogodišnjeg izdanja ne znači samo stepenicu više u njegovoj gradaciji, već i obavezu da se odmah početkom naredne godine, odnosno druge polovine tekuće pozorišne sezone, krene u pripreme XVI „Međunarodnog festivala glumca Nikšić 2019“. Budući Savjet i Tim za selekciju Festivala će imati ozbiljan zadatak jer se, prije svega, mora sačuvati stečena reputacija, sa intencijom da njegov program bude koncipiran na još većem nivou.

S.Marojević

Odluke Žirija i izjave laureata

Nijanse su odlučivale o dobitnicima nagrada

Bogatstvo glumačkog izraza „Međunarodnog festivala glumca Nikšić 2018“ učinilo je da Žiri bude oduševljen ovogodišnjom selekcijom, ali je bio istovremeno u velikim dilemama jer su nijanse odlučivale o dobitnicima nagrada. Međutim, nakon plodne diskusije, Žiri je sve odluke donio jednoglasno.

Grand Prix za najbolju žensku ulogu pripao je **Dubravki Drakić**, za ulogu *Penelope* u predstavi „Penelopijada, Centra zakulturu Tivat i „April

Bukviću i Filipu Juričiću iz predstave „Kako misliš mene nema?!“, Teatra EXIT iz Zagreba. **Grand Prix za najbolju kolektivnu igru** dodijeljen je **ansamblu predstave „Ljubavne poze istorije“**, Teatra „Vojdan Černodrinski“ iz Prilepa.

Uz simboličan novčani iznos, glumcima su na zatvaranju Festivala uručene i namjenski urađene plakete. Laureati Festivala ponijeli su iz Nikšića lijepe utiske i uspomene. Prvim izjavama potvrdili su da je ovo glumačko nadmetanje jedinstveno, a

Detalj sa uručenja nagrada na sceni Nikšićkog pozorišta

production“ iz Toronta. **Grand Prix za najbolju mušku ulogu** dodijeljen je **Amaru Bukviću** za ulogu u predstavi „Kako misliš mene nema?!“, Teatra EXIT iz Zagreba. **Grand Prix za najbolju epizodnu žensku ulogu** otišao je u ruke **Angele Naumoske**, za ulogu *Gospođice*, u predstavi „Ljubavne poze istorije“, Teatra „Vojdan Černodrinski“ iz Prilepa. **Grand Prix za najbolju epizodnu mušku ulogu** pripao je **Zoranu Ivanoskom** za ulogu *Majstora*, u predstavi „Ljubavne poze istorije“, Teatra „Vojdan Černodrinski“ iz Prilepa. **Grand Prix za najbolji partnerski odnos na sceni** dodijeljen je **Amaru**

da su njihove nagrade rezultat ne samo glumačke virtuelnosti, već i kolegijalnosti, koji važi za sve sfere ljudskog djelovanja, pozorišta posebno kao kolektivnog čina.

Poznata crnogorska glumica **Dubravka Drakić**, cijeni da je „*Penelopijada*“ nastala kao plod izuzetne saradnje, povjerenja i zajedničke igre sedam žena. Veliku zahvalnost dugujem svojim koleginicama na njihovoj posvećenosti i podršci koja je neuobičajena na ovim prostorima. Predstava je atipična za naše uslove jer je rađena po tekstu izuzetne savremene spisateljice **Margaret Atvud**,

ali je moderno promišljena, tako da je bio pravi izazov i motivacija više, igrati u njoj. Posle sedam godina, koliko je igralo, došla sam do nivoa da mi nagrada puno znači, jer sam sve ovo vrijeme učila i naučila. Zato hvala Žiriju i nikšičkoj publici što su to prepoznali“, izjavila je Drakić.

Popularni zagrebački glumac **Amar Bukvić**, naglasio je da mu nagrada znači puno, posebno što je dobio zajedno sa Filipom Jurčićem, njegovim part-

radost i tugu u srcu, jer ne mogu ovu radost da podijelim sa mojim profesorom i prijateljem Goranom, ... Ovo je nažalost, zadnji Goranov izvedeni tekst. ... Ova predstava sada dobija viši značaj, a ja sam dobila novu misiju, da ovu Goranovu poruku moram prenijeti dalje po regionu.

S druge strane, predstava je prošla savršeno. Svi glumci su bili jedno tijelo i duša. Veoma se radujem zbog Zorana Ivanovskog, koji je igrao

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2018“ / detalj iz publike

nerom u predstavi „**Kako misliš mene nema?!**“. Nagrada ovom glumcu znači puno jer je dobio u Crnoj Gori, za koju ga vežu lijepe uspomene iz vremena dok je snimao seriju 'Božićni ustanak'.

„Nagrade su ‘vjetar u leđa’ glumcu i daju mu samopouzdanje da i dalje može kreativno da radi. Nagrada, Filipu i meni, time je draža jer je dobijena za uloge u predstavi koja je u Hrvatskoj dobila status kultne. Što se tiče nagrade za najboljeg glumca, nju ne bih mogao, takođe dobiti bez Filipa i cijelog autirskog tima“, ocijenio je Bukvić.

Nataša Poplavska, rediteljka predstave „**Ljubavne poze istorije**“ - trostrukog dobitnika prestižnih glumačkih nagrada, nije krila uzbuđenje zbog uspjeha glumačkog ansambla kojem je povjerala uloge iz drame Gorana Stefanovskog, poznatog pisca koga je, nažalost smrt zatekla dan prije izvođenja predstave na Festivalu glumca.

„Mnogo se radujem i jako mi znače nagrade, ali u isto vrijeme imam pomiješane emocije:

ulogu Majstora i koji je uspio da napravi veliku transformaciju lika u samo nekoliko scena, a isto tako se radujem mnogo i za našu najmlađu i jako talentovanu glumicu, Angelu Naumovsku. Festival nas je nagradio i sa još jednom kolektivnom nagradom, što je pokazalo da je ova predstava kompletno uspješna. Posebno mi je drago što su najprije selektori, pa onda i Žiri, pročitali moju estetiku i rad sa glumcima. Obožavam glumce, a pozorišna estetika mora ostavljati svoj pečat. Veoma dobro je bila pročitana i vizuelizacija predstave: scenografija, kostim, svjetlo dizajn, šminka. Lijepim riječima nas je dočekala i kritika i publika na okruglom stolu kritike, poslije predstave. Jako komplikovano svjetlo u odnosu sa videom smo jednu noć i cio dan radili i uspjeli smo da ga prenesemo savršeno i na scenu Nikšičkog teatra“, izjavila je poznata makedonska rediteljka.

S.M.

Obilježen Dan Crnogorskog narodnog pozorišta Nagrade u ruke pozorišnim posvećenicima

• „Crnogorsko narodno pozorište ima važnu misiju - da pronade svoj put ka najznačajnijim pozornicama i festivalima Evrope i svijeta. Ovim ciljevima ćemo biti posvećeni, duboko svjesni svog značaja kao nacionalnog teatra, ali svojih umjetničkih i produkcijskih potencijala. (Željko Sošić)

Bilježi: *Slavojka Marojević*

Dodjelom godišnjih nagrada i priznanja koja dobijaju članovi i saradnici CNP-a i izvedbom predstave „Bure baruta“, Dejana Dukovskog, u režiji Dejana Projkovskog, komada iz najnovije produkcije, obilježen je **1. novembar – Dan Crnogorskog narodnog pozorišta (CNP)**. Godišnje nagrade za visok umjetnički rezultat, na ovaj praznik redovno se dodjeljuju članovima umjetničkog ansambla i saradnicima koji su dali najveći doprinos estetskim dometima CNP-a. Ovogodišnji dobitnici godišnje nagrada su glumci: **Gojko Burzanović** - za uloge u predstavama „Zimska bajka“, „Ekvinocijo“, i

Dan CNP-a, detalj sa uručenja nagrada

„Bure baruta“, **Dragan Račić** – za uloge u predstavama „Zimska bajka“ i „Ekvinocijo“ i **Slobodan Marunović** – za uloge u predstavama „Ekvinocijo“ i „Bure baruta“. Godišnje nagrade za najbolje rezultate postignute u tehničkoj, organizacionoj i administrativnoj praksi, odnosno u svim segmentima produkcije dobili su: **Janja Ražnatović** – producentkinja, **Gorica Šušlavčević** – suflerka, **Sreten Milošević** – majstor svjetla, **Marko Kažić** – dekorater, **Miloš Vukić** – radnik obezbjeđenja, **Jovan Dragojević** – servis ugostiteljstva i **Biserka Vukčević** – higijeničarka. Ove godine zahvalnica je

dodijeljena **Orkestru počasne garde Vojske Crne Gore** – za dobru saradnju i nesebičan doprinos projektima CNP-a, posebno u predstavi „Bure baruta“.

Svečanost je otvorila **Zorana Kralj**, direktorica nacionalnog Teatra, naglašavajući da se Dan Crnogorskog narodnog pozorišta obilježava slijedeći dobru tradiciju dijeljenja uspjeha sa najbližima, u namjeri da se skrene pažnja na taj Teatar i na njegove „vrijedne članove i saradnike“.

„U prethodnom periodu Crnogorsko narodno pozorište je potvrdilo mjesto na crnogorskoj umjetničkoj sceni, kroz sveukupan repertoar i kroz tri nove predstave, koje su, prije svega, pokazale snagu i domete glumačkog ansambla CNP-a, ali i najviše produkcione standarde našeg pozorišta, u svim segmentima. Oko 45.000 gledalaca i više od 150 programa izvedenih i realizovanih u CNP-u, pokazatelji su još jedne uspješne godine. Ovogodišnji dobitnici nagrada, iz različitih sektora i različitih profesija, iznad svega su – istinski pozorišni poslenici, oni koji su svoj život i radni vijek vezali za ovu kuću, kojoj su bezuslovno posvećeni, primjer su zajedničkog uspješnog i postojanog trajanja, primjer vrhunskog profesionalizma. Među njima su i mladi ljudi, koji su za kratko vrijeme stekli zavidne vještine i pokazali koliko

razumiju i osjećaju sve posebnosti i specifičnosti rada u pozorištu. Posebno želim da istaknem upravo sve ljude ove kuće, ne samo nagrađene, već i one koji, kao i samo pozorište, opstaju u raznim okolnostima, ostaju i traju uprkos problemima, promjenama, nerijetko stvarajući u nepovoljnim uslovima. Ova svečanost je odavanje poštovanja svima u ovom pozorištu, koji kroz posao kojim se bave, pozorište u stvari i žive, koji ga prepoznaju kao poseban sistem sa svojim zakonitostima i sopstvenim ustrojstvom, svjesni da uloga teatra i jeste prepoznavanje i ukazivanje na najznačajnije

tačke društvene stvarnosti i njeno preoblikovanje u umjetničku sliku. U nastojanju da sačuvamo i njegujemo sve vrijedne i dobre ljude koji stvaraju i čine naš Teatar, uvjeren sam da će Crnogorsko narodno pozorište u narednoj godini, nudeći najvrjednije umjetničke sadržaje sa ove scene, biti prepoznato kao vrhunska umjetnička adresa kod najšire javnosti, kod donosioca odluka važnih za funkcionisanje ove kuće i kod naše publike“, rekla je Kralj.

Željko Sošić, umjetnički direktor CNP podsjetio je prisutne da sve vrste umjetnosti doživljavaju duboke promjene u doba koje je dominantno određeno tehnologijom koja nezaustavljivo i nepredvidivo mijenja civilizaciju i dodao:

„Jedino je pozorišni čin ostao ono što je i bio, kada se prije nekoliko hiljada godina razvio iz rituala u antičkoj Grčkoj - jedinstveni susret gledaoca sa živim prizorom, na prostoru koji se naziva scenom. Taj susret večeras, samo na kratko, prekidamo. Odajemo čast i priznanje, kako umjetničkom ansamblu i glumcima sa čijim se kreacijama identifikujemo, tako i onom dijelu kolektiva koji ne čujemo i ne vidimo, ljudima koji omogućavaju da se pozorišni čin održi. Laureati glumačkih nagrada ove godine predstavljaju dragocjenosti i temeljne vrijednosti našeg ansambla: visoke glumačke domete, profesionalnu i ličnu etiku i višedecenijsku posvećenost svojoj matičnoj kući. Ovo jesu godišnje nagrade, ali imaju i simboličku vrijednost i predstavljaju odavanje časti i zahvalnosti: Gojku, Draganu i Slobodanu za svaku probu i svaku predstavu odigranu na novoj, ali i na staroj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta. Obaveza našeg Teatra je da dramskom literaturom i scenskim prizorima na umjetnički dostojan način promišlja najznačajnije teme našeg identiteta, i naše mjesto u današnjoj civilizaciji. Isto tako, naša je obaveza da izborom tema i estetskim standardima učestvujemo u umjetničkim refleksijama svijeta, čovjeka i savremenog doba. Crnogorsko narodno pozorište, kao vrhovna institucija kulture države Crne Gore, ima još jednu važnu misiju - da pronade svoj put ka najznačajnijim pozornicama i festivalima Evrope i svijeta. Ovim ciljevima ćemo biti posvećeni, duboko svjesni svog značaja kao nacionalnog teatra, ali svojih umjetničkih i produkcijskih potencijala“, poručio je Sošić.

Gojko Burzanović primajući značajno priznanje kazao je da „postoje u životu trenuci kada

neko za ono što radite i volite, odaje poštovanje, priznanje i nagradu i daje vam snagu, volju i ljubav da to što radite još više volite i još bolje radite. U traganju za iskrama života koje na pozornici život znače, učiniću sve da u svim mojim budućim ulogama unesem još više duhovnosti, kreativnosti i ljubavi“, poručio je Burzanović, kolegama i publici.

Slobodan Marunović obratio se publici riječima: „Sa ovih svetih dasaka, sa ove scene, mi poklonici boginje Talije, mi monasi, zavjerenici duha, zaljubljenici u pozorište, večeras proslavljamo Dan Crnogorskog narodnog pozorišta. Čast mi je da kažem da smo mi možda najčasnija scena u ovom prostoru u kojem živimo, mjesto sa kojeg se vidi i poručuje istina, gdje se prepoznaju niske strasti, pohlepa, gramzivost, mržnja i na drugoj strani gdje se afirmišu ljubav, čovječnost, dobrotu, poštenje... U ime života, ljubavi, svetkovine duha... Srećan vam Dan pozorišta“.

Dragan Račić je nagradu doživio kao lijep gest Pozorišta i uprave, kao značajno priznanje za njegovih četrdeset godina rada. Račić, posebnu zahvalnost osjeća prema mladim kolegama koji su mi, kako je naglasio „dali novi život“.

Nakon uručenja nagrada, izvedena je predstava „Bure baruta“, čijom je premijerom 12. oktobra, CNP-e otvorilo sezonu 2018/2019. U ovoj poznatoj drami, uloge tumače dvadeset tri glumca: Mirko Vlahović, Goran Vujović, Aleksandar Gavranić, Danilo Čelebić, Vukan Pejović, Vanja Jovićević, Zoran Vujović, Ana Vučković, Marko Todorović, Filip Đuretić, Petar Burić, Branimir Popović, Nikola Perišić, Mišo Obradović, Dejan Ivanić, Dušan Kovačević, Jelena Nenezić Rakočević, Stevan Radusinović, Jadranka Mamić, Slobodan Marunović, Danilo Čelebić, Gojko Burzanović i Sneža Matanović. Scenograf predstave je Valentin Svetozarev, kostimografkinja Tijana Todorović, kompozitor Goran Trajkoski. Za scenski pokret zadužena je Nada Vukčević, asistent reditelja je Milivoje Lakić, a asistentkinja kostomografa Marta Garčević. Izvršne producentkinje su Nela Otašević i Janja Ražnatović.

Uz muzičku podršku benda „Toplo pivo“ i Orkestra počasne garde Vojske Crne Gore, ansambl „Bure baruta“ i ovog puta je publiku podigao na noge, što govori da je čitanje drame Dukovskog u produkciji CNP-a zaista specifično u odnosu na verzije iz drugih teatarskih centara

regiona. Umjetničke kvalitete ovog komada najbolje je opisao **Valentin Vensel**, direktor Novosadskog pozorišta, naglašavajući da je Projkovski ovaj tekst očistio od bilo kakvih političkih aluzija.

„Zajedno sa sjajnim glumcima okrenuo ga je na mentalitetSKU dimenziju. Ova predstava je postigla ono što u posljednje vrijeme malo koje pozorište uspijeva, a to je da svoju publiku ne tretira kao konzumensku grupaciju nego kao sustvaraoca“, utisci su Vensela.

S.Marojević

„Don Žuan“, Žana Batista Poklena Molijera, u režiji Ane Vukotić

CNP-e priprema Beketovu dramu „Čekajući Godoa“

Crnogorsko narodno pozorište početkom decembra krenulo je sa probama za inscenaciju poznate drame „Čekajući Godoa“, **Semjuela Beketa**, u režiji **Diega de Brea**. Premijera je zakazana za 1. februar, 2019. godine, na Velikoj sceni.

Reditelj potpisuje scenografiju i izbor muzike. Adaptacija teksta povjerena je **Jeleni Šušanj**. Saradnica na scenografiji je **Ivanka Vana Prelević**, kostimografkinja **Olivera Dragojević**, a izvršna producentkinja **Nela Otašević**. U predstavi uloge tumače: **Srđan Grahovac**, **Dejan Ivanić**, **Nada Vukčević** i **Dragan Račić**.

Diego de Brea je u Crnogorskom narodnom pozorištu, 2010. godine režirao Njegošev „Gorski vijenac“.

PR Služba CNP

Detalj sa proba „Čekajući Godoa“

CNP obilježilo Dan ljudskih prava „Don Žuan“ na Velikoj sceni

Povodom obilježavanja međunarodnog **Dana ljudskih prava**, 6. decembra na Velikoj sceni izvedena je inkluzivna predstava „**Don Žuan**“, **Žana Batista Poklena Molijera**, u režiji **Ane Vukotić**. U predstavi igraju: **Dragan Mićanović**, **Simo Trebješanin**, **Jelena Minić**, **Stevan Radusinović**, **Zoran Vujović**, **Mišo Obradović**, **Branimir Popović**, **Nada Vukčević**, **Žaklina Oštir** i **Dejan Ivanić**.

Kostimograf predstave je **Leo Kulaš**, muziku je radio **Ivan Marović**, scenski pokret **Tamara Vujošević Mandić**, jezičku adaptaciju teksta **Ljubomir Đurković**, saradnik na scenografiji je **Aleksandar Vukotić**, a saradnica na dramaturgiji **Dragana Tripković**.

Inkluzivno izvođenje Molijerove komedije plod je saradnje Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Ministarstva kulture, Crnogorskog narodnog pozorišta i nevladinih organizacija za zaštitu prava lica sa invaliditetom. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava angažovalo je narativnog i gestovnog prevodioca.

PR Služba CNP

U Biljardi obilježeno tri decenije monodrame „Potonja ura Njegoševa“ Pisac, reditelj i glumac - sveto trojstvo

Povodom proslave jubileja, **30 godina** kontinuiranog izvođena kultne predstave „**Potonja ura Njegoševa**“, **24. decembra**, u **Njegoševom muzeju - Biljardi**, u organizaciji Narodnog muzeja Crne Gore i Prijestonice Cetinje upriličen je scenski performans.

„Potonja ura Njegoševa“ premijerno je izvedena 19. maja 1988. godine, u Crnogorskom narodnom pozorištu, po tekstu **Slobodana Tomovića**, u režiji **Blagote Erakovića**. U ulozi

mans u autentičnom ambijentu velikog crnogorskog pjesnika i vladike imao je posebnu mističnost.

Ova monodrama nije značajna samo za njene autore, već je skrenula pažnju antropologa i teatrologa, koji je svrstavaju u jezičko, misaono i slojevito dramsko djelo o Njegoševoj misli i ideji.

Reditelj Blagota Eraković u osvrtu na fenomen tridesetogodišnjeg igranja „Potonje ure Njegoševa“ i na istoimeni rukopis Tomovića, ističe da ga je ovaj tekst na prvo čitanje zarobio.

Petra II Petrovića Njegoša nastupio je glumac **Slobodan Marunović** i od tada do danas, odigrao je oko 1500 puta na scenama širom svijeta (Pariz, London, Beč, Rim, Stokholm, Ciri, Beč, Frankfurt, Štutgart, Karlsruhe, Moskva, Brisel, Luksemburg, Beograd, Ljubljana, Zagreb, Sarajevo, Skoplje, Novi Sad, Priština, Olimp, Kastroma, Montreal, Toronto, Njujork, Čikago, Detroit, Los Anđeles, San Francisko, Melburn, Sidnej, Brizbejn, ...).

Pisac, reditelj i glumac u ovom djelu izgledaju kao sveto trojstvo. Njihove estetike su se poklopile da publika, gledajući ovaj komad, najčešće ima osjećaj da je vrijeme zaustavljeno. Iz sezone u sezonu, generacije gledalaca zastanu pred scenskom ljepotom oživljenog teksta Tomovića, koji plijeni književnim i filozofskim okvirima. Scenski perfor-

„Aktuelnost teksta me privukla prosto osjećajući neku sudbinu koja nas čeka, Crnu Goru i crnogorski narod za sve ovo što nam se dešavalo u zadnjih 30 godina. U 'Potonjoj uri Njegoševoj', Slobodan Tomović je to gotovo proročki video. Vjerovatno filozofi imaju neko posebno čulo da osjete neko vrijeme koje će doći. Mene je taj tekst ponio prije svega njagovom autentičnošću. Pokušavao sam ga svrstati u neku od odrednica: monodrama, esej, filozofski imput i spekulacija jednog po svemu genijalnog Njegošologa, da bih na kraju odustao od bilo kakvih pokušaja 'svrstavanja' u književne i filozofske šablone. To je bezvremeni tekst jednog genijalnog pisca o 'Potonjoj uri', kako je on vidi i doživljava od čovjeka čijem je djelu poklonio veliki dio svog života. O tridesetogodišnjem igranju 'Po-

tonje ure Njegoševe' u svim vizuelnim medijuma: pozorište, film, televizija... moglo bi se nadugo i naširoko govoriti iz raznih uglova, primjenjujući mnoge umjetničke i naučne discipline, a ja ću samo kratko reći: kad pisac, reditelj i glumac rade s pokrićem i dubokom vjerom, onda to mora biti i dio percepcije gledaoca“, kazao je Eraković.

Prema ocjeni prof. dr **Sonje Tomović Šundić**, monodrama „Potonja ura Njegoševa“, predstavlja jezički i misaono slojevito dramsko djelo koje je posvećeno Petru II Petroviću Njegošu, a njen autor uspio je da suptilno izloži složenost Njegoševe misli i njegove filozofske ideje.

„Tri decenije izvođenja monodrame na scenama u Crnoj Gori, ali i širom planete,

Ministar Bogdanovic i reditelj Eraković o monodrami „Potonja ura Njegoševa“

svjedoči o estetskim vrijednostima teksta, ali i izvanrednom daru Slobodana Marunovića, da glumačkim umijećem oživi lik pjesnika i vladara Crne Gore. Njegova glumačka proživljenost, emocionalno i intelektualno ulaženje u Njegošev lik veliki je doprinos dugom trajanju i scenskom izvođenju monodrame 'Potonja ura Njegoševa'. Sinergija između dobro osmišljenog dramskog teksta Slobodana Tomovića, inventivna glumačka interpretacija Slobodana Marunovića i režijska rešenja Blagote Erakovića postala su svojevrstan dokaz da se jedino na ovaj način mogu stvarati velika ostvarenja“, kazala je Tomović Šundić.

Aleksandar Bogdanović, ministar kulture, naglasio je da su rijetka djela pozorišne umjetnosti koja su uspjela da se trideset godina održe na sce-

ni, kao što je to slučaj sa predstavom „Potonja ura Njegoševa“.

„Zanimanje publike za ovu monodramu, koja je svojevrsni rezime Njegoševog životnog, vladarskog i umjetničkog iskustva, jednako je odoljevalo društveno-političkim turbulencijama, kao što je istrajavalo i u smjenama pozorišnih trendova i estetika. Jedan od razloga za tu dugovječnost zasigurno se kije u intrigantnosti teme, koja je budila znatiželju kako one pozorišno senzibilnije publike tako i običnih ljudi. Ipak, za višedecenijsku aktuelnost ove predstave zasluge prije svega treba tražiti u načinu i umijeću, kojima je ovaj slojeviti tekst Slobodana Tomovića prenešen na scenu. Redukovana, ali značenjem zadojena režija Blagote Erakovića i Marunovićeve glumačka i psihološka razrada ključnih Njegoševih dilema, rezultirali su rijetko upečatljivim prikazom unutrašnje drame genija, koji broji posljednje sate u materijalnom svijetu svoje burne brežine“, kazao je Bogdanović.

Akademik **Sreten Perović**, u svom tekstu „Estetski sklad i domovinska misija“ navodi da je pozorišna umjetnost u Crnoj Gori imala i ima impozantan broj značajnih i znamenitih dramskih umjetnika, ali „među svim tim scenskim velikanima nema ni jednog koga bismo po istrajnom tumačenju Njegoševe duhovnosti – mogli upoređivati sa Slobodanom Marunovićem“.

„Dramski umjetnik Slobodan Marunović, istaknuti član Crnogorskog narodnog pozorišta, fenomen je svoje vrste. Ovaj poznati glumac, akter u mnogim ansambl-predstavama, najdosljedniji je savremeni scenski interpretator Njegoševe duhovne biografije, njegove misli i njegovog lika. (...) Marunovićev zadatak je, ne samo načelnim uputima, umnogome pomogla diskretna režija maestra Blagote Erakovića, reditelja koji već decenijama uspješno revitalizira crnogorsku dramsku baštinu, prije svega Njegoševo i negoševsko nasljeđe. Hvala dramskom umjetniku Slobodanu Marunoviću koji je širom Ekumene pronio glas slobode, visoke svijesti i savjesti klasične i moderne Crne Gore“. (Izvodi iz teksta „Estetski sklad i domovinska misija“)

S.Marojević

„Mali pirat“ (Gradsko pozorište Podgorica i Centar za kulturu Tivat) Avanturistička priča o „zrnu hrabrosti“

- ... „Pored mjuzikla i songova, ova predstava sa puno akcije ima i elemente komedije i melodrame.“ (Milan Karadžić)
- „Bajke postoje da bi se uz njih raslo i vaspitavalo. Navikli smo da se vaspitavamo na tuđim bajkama, zato je divno što smo se uz ovaj projekat vratili domaćoj priči...“ (Neven Staničić)

Bilježi: *Slavojka Marojević*

Gradsko pozorište Podgorica u koprodukciji sa Centrom za kulturu Tivat, insceniralo je komad „Mali Pirat“, novi naslov **Dramske scene za djecu**. Komad je, kako navode producenti, namijen-

Pavle Popović, Goran Slavić, Miloš Kaščelan, Jelena Đukić, Miloš Pejović, Marija Maša Labudović, Dubravka Drakić, Pavle Ilić, Sanja Popović, Branko Ilić, Marija Đurić, Jelena Simić, Katarina Krek, Branka Femić Ščekić, Omar Bajramspahić, Ivan Kaščelan, kao i članovi plesnih

jen svim uzrastima, a rađen je u susret obilježavanju 110 godina od rođenja **Anta Staničića**, jednog od poznatijih pisaca dječijih knjiga iz druge polovine XX vijeka

Tekst je napisala **Aleksandra Glovacki**, po motivima istoimenog romana **Anta Staničića**, a režija je povjerena **Milanu Karadžiću**. U autorskoj ekipi su: **Dubravka Drakić**, dramaturškinja, **Dragica Laušević**, kostimografkinja, **Irena Popović Dragović**, kompozitorica, **Nebojša Gromilić**, koreograf i **Boris Maksimović**, scenograf.

U ovoj ansambl predstavi, uloge tumače:

grupa iz Tivta i Kotora, Dramskog studija „**Prazan prostor**“ iz Kotora, Škole glume „**Maska**“ iz Herceg Novog, Škole glume **Omladinskog kluba** iz Tivta, tivatskog plesnog kluba „**Belisima**“ i folklornog ansambla „**Nikola Đurković**“ iz Kotora.

Premijera predstave održana je u Velikoj sali Centra za kulturu Tivat, **20.**, a repriza **21. decembra**. Podgorička premijera zakazana je **27. decembar**, u Velikoj sali KIC-a „**Budo Tomović**“, na **Dan Gradskog pozorišta**. Publika u glavnom gradu reprizu će gledati 28. decembra.

„Mali pirat“ je avanturistička priča, u formi

mjuzikla sa elementima komedije i melodrame. Radnja se dešava u XVIII vijeku kada su morima harali gusari. U djelu je, između ostalog, odslikan život bokeških pomoraca i njihovi običaji iz tog vremena. Pored uzbudljivih i dramatičnih događaja, priča šalje i snažnu poruku o ljubavi, kako prema drugim ljudima i nacijama, tako i prema porodici.

„Mali pirat“ je drugi projekat koji Gradsko pozorište realizuje u okviru ciklusa „Crnogorski klasici za djecu“. Prvi komad iz tog ciklusa bio je „Modro blago“, koji je po motivama romana Dušana Kostića napisao i dramatisovao Stevan Koprivica, a režirala Staša Koprivica.

Rukopis u „Malom piratu“, nakon čuvene Bokeške trilogije, Karadžić vidi kao povratak tivatskoj sceni.

„Za mene je bilo posebno inspirativno vratiti se Tivat, poslije mnogo godina, u želji da uradim predstavu koja će biti rado gledana i igrana. Predstava ‘Mali pirat’, sa jedne strane je omaž dobrim stripovima, avanturističkim scenama i lucidnim filmskim rediteljima. Sa druge strane, ona je suočavanje sa našim malim mjestima i žiteljima, ne baš dobronamjernim spram naših junaka, onih rijetkih, koji imaju hrabrosti da budu drugačiji, da budu svoji. Naša priča daje ‘vjetar u leđa’ svima koji nose u sebi to zrno hrabrosti“, poručio je Karadžić.

Istoimeni roman Anta Staničića, cijeni Karadžić, obilježio je vrijeme i prostor, koji svi rado pamtimo. Karadžić se tom vremenu kroz ovaj projekat rado vratio.

„Nije bilo lako. Ipak je u pitanju roman. Prije bi od njega mogli napraviti neki skupi avanturistički film. Ključ kod ove predstave bio je izbor žanra, a to je mjuzikl u kome nastupa puno mladih ljudi. Pored mjuzikla i songova, ova predstava sa puno akcije ima i elemente komedije i melodrama. ‘Mali pirat’ je predstava koju treba njegovati, jer se koreografija i songovi moraju stalno vježbati. Ona treba da živi jer je namijenjen svim generacijama, od 7 do 77 godina“, kazao je Karadžić. On je istakao da je pravo otkrovenje za ovaj projekat bio sedamnaestogodišnji Miloš Kaščelan iz Kotora, koji tumači glavnu ulogu, dječaka Miljana.

Aleksandra Glovacki, autorka drame naglašava da je „Ante Staničić, tivatski pisac sa beogradskom adresom, koji je život bokokotorskih pomoraca XVIII vijeka i njihovu borbu sa gusarima, ali i mletačkim korumpiranim providurima, oživio

maštovito, sa brojnim detaljima vezanim za taj istorijski period. Uzbudljivu avanturu dječaka Miljana i brata mu starijeg, kapetana Ilka, pretočili smo u pozorišni jezik, približivši ga savremenom senzibilitetu mlade publike. Ubrzali smo radnju, dodali neke nove likove i odnose, ali je osnovna priča ostala ista. Ova predstava furioznog tempa neka posluži i kao preporuka za lagano čitanje romana ‘Mali pirat’, jer morske avanture sa gusarima i ugrabljenim djevojkama, nikada ne gube na atraktivnosti“, uvjeren je Glovacki.

Neven Staničić, direktor Centra za kulturu Tivat ocijenio je da je inscenacija „Malog pirata“ značajna i zbog toga što predstavlja povratak domaćoj bajci i Boki.

„Bajke postoje da bi se uz njih raslo i vaspitavalo. Navikli smo da se vaspitavamo na tuđim bajkama... Zbog toga je divno što smo se ovim projektom vratili domaćoj priči, ali na neki način i Boki. ‘Mali pirat’ nekada je bio u školskoj lektiri, a mi se nadamo ćemo ga ovom predstavom vratiti i djeci i odraslima“, rekao je Staničić. On je naglasio da je ideja za realizaciju predstave potekla od Ivane Mrvaljević, direktorice Gradskog pozorišta.

Mrvaljević pojašnjava da je, u nedostatku dobrih dramskih tekstova, Gradsko pozorište pokrenulo inicijativu za postavljanje djela crnogorskih klasika za djecu.

„‘Mali pirat’ je izuzetno važan projekat i drago mi je što smo ga radili u uslovima koje Tivat ima. Bitno je da nikad ne zaboravimo da je Crna Gora dio mediteranskog kruga i da mu Podgorica pripada, jednako kao i Tivat. Veoma mi je drago da Milan Karadžić ponovo režira za nas i što Gradsko pozorište i CZK važnim predstavama potvrđuju dugogodišnju saradnju“, istakla je Mrvaljević.

Dubravka Drakić koja je u predstavi, pored povjerene uloge, angažovana i kao dramaturškinja rekla je da je ovaj naslov okupio profesore i njihove dojučerašnje studente.

„U pitanju je porodična avantura koju će se istom radošću gledati i roditelji i djeca. Projekat je obuhvatio impozantan broj učesnika, a u pojedinim scenama pojavljuje se i po 30 glumaca. Bilo je teško i zahtjevno raditi, ali je u Tivtu uvijek dobro raditi pa smo i ovaj put stvarali u kreativnoj i dobroj atmosferi. ‘Mali pirat’ je doprinos savladavanju kulturnih bogatstava našeg prostora u kome sva brda oko Boke kriju neku priču“, naglasila je Drakić.

„Ivo Vizin – kapetan od snova“ (Gradsko pozorište, KFPD i KC „N. Đurković“) Priča o pobjedi dobra nad zlom

• „Kroz komad sam pokušala da ispričam priču o odrastranju na pravim vrijednostima, o mijenjanju svijeta u kojem živimo na bolje, o borbi za ljubav i dobro i na kraju o pobjedi dobra nad zlom.“ (Jelena Lela Milošević)

• *Dobra nada je unutra, u svakome od nas. Pitanje je samo da li će scile i haribde našeg brzog života u kojem gubimo empatiju, zaboravljamo najpreče, uspjeti da nas zauvijek zarobe i poraze kao ljude. Otisnimo se u plovidbu za smislom život.*“ (Zoran Rakočević)

Bilježi: *Slavojka Marojević*

Predstava „Ivo Vizin – kapetan od snova“ (12+), koju je prema tekstu Jelene Lele Milošević režirao Zoran Rakočević, premijerno je izvedena 5. decembra, u sali Kulturnog centra „Nikola Đurković“ u Kotoru. Podgorička premijera zakazana je za 24. decembar, u Velikoj sali KIC-a „Budo Tomović“.

Laušević, kompozitor Nemanja Bečanović i koreografkinja Slavka Nelević. Dizajn svjetla potpisuju Zoran Rakočević i Slavka Nelević. Uloge tumače: Vule Marković, Jelena Simić, Sanja Popović, Miloš Pejović, Goran Slavić, Branka Femić Šćekić, Pavle Popović i Pavle Ilić.

Ovu toplu priču o ljubavi, odrastanju, napuštanju i pobjedi dobra nad zlom, kotorska publika je sudeći po dugim aplauzom odlično prihvatila. Toj

publici je ova priča veoma bliska, pa ne čudi emotivna reakcija mnogih gledalaca koji su sa suzama u očima pratili tok drame. Tolika bura emocija proizilašla je vjerovatno zbog toga što je među publikom bilo najviše onih koji imaju nekog svog na dugim plovidbama. Sa druge strane lik i djelo Iva Vizina, najpoznatijeg Bokelja koji je uspio da oplovi svijet, su dio kulturnog identiteta Boke.

Ova uzbudljiva, ali i potresna drama iz pera Jelene Lele Milošević govori o turobnom odrastanju kotorskog moreplovca, prvog Slovena koji je oplovio svijet. Njena priča je utemeljena na univerzalnim ljudskim i porodičnim

„Ivo Vizin – kapetan od snova“ u plovidbi za smislom života“

Foto: Duško Miljanić

Gradsko pozorište iz Podgorice, ovaj novi naslov sa Dramske scene za djecu, radilo je u koprodukciji sa **Kotorskim festivalom pozorišta za djecu** i **Kulturnim centrom „Nikola Đurković“**. Riječ je o pobjedničkom komadu trećeg Konkursa za najbolji dramski tekst za djecu i mlade, koji realizuje ASSITEJ centar Crna Gora. Pored autorke drame i reditelja, u autorskom timu su: i dramaturškinja **Dragana Tripiković**, scenografkinja **Smiljka Šeparović Radonjić**, kostimografkinja **Dragica**

vrijednostima. Spisateljica svojim vizijama prati život Iva Vizina od najranijeg djetinjstva, kroz njegove razne životne dogodovštine, sve do momenta dok nije stasao u jednog od najodvažnijih moreplovaca tog doba. Riječ je o predstavi namijenjenoj djeci starijeg uzrasta zbog kompleksnosti radnje i ozbiljnosti teme.

Na tom tekstu reditelj Rakočević je koncipirao svoj rukopis, koji publici približava i objašnjava, prije svega, postavljajući pitanja: Šta je to heroj?

Kako se mjeri njegovo junaštvo? Kako izgleda? Je li visok, snažan, gromkog glasa? Jede li spanać? Kupa li se svaki dan u buretu punom čarobnog napitka? Gađa li strijelom tačno u centar mete? Krade li zlatno runo od bogova? Rakočević je odgovore na ova pitanja pronašao u liku dvanaestogodišnjeg Iva Vizina.

„Moj heroj je Ivo Vizin, jedan dječak koji je prije dva vijeka rođen u Boki. To što je kasnije ostvario svoj san oplovivši zemaljsku kuglu, samo su posljedice njegovog herojstva. Kad je imao dvanaest godina, postao je veliki. A kako? Vrlo lako. Nije zaboravio na porodične vrijednosti ni u najtežim momentima svog siromašnog odrastanja. Bosonog, pa šta? Ne mora heroj da ima cipele. Može slobodno da ima i rupe na laktovima i koljenima. Pocijepana košulja nije strašna stvar, ako imaš srce. Prazan džep je sasvim u redu ako je duša puna kao nar.

Heroj, dakle, može da bude i ovakav i onakav, ali mora biti plemenit. Nemojte da zaboravite da poljubite majku svakog jutra, da pomilujete mlađeg brata ili sestru, da podijelite sendvič sa školskim drugom, da pomognete baki da pređe ulicu, da zalijete cvijeće u bašti, da čuvate parkovsku klupu, da nahranite pticu, da pomognete svima kojima pomoć treba. To je jedini način da vas istorija zapamti. Ivo Vizin je svojim saosjećanjem sa ljudima, koji su prošli kroz njegovo teško djetinjstvo, stvorio sebi vječan put. Dosegao je do Rta dobre nade, prije nego se otisnuo na pučinu. Jer, dobra nada je unutra, u svakome od nas. Pitanje je samo da li će scile i haribde našeg brzog života u kojem gubimo empatiju, zaboravljamo najpreče – porodicu i najbolje prijatelje, u kojem jurimo za ispraznim uspjehom karijere i ostvarenjima u kojem smo surovo osamljeni i odaljeni od suštine, uspjeti da nas zauvijek zarobe i poraze kao ljude. Otisnimo se u plovidbu za smislom život “, poručio je reditelj Rakočević.

On je naglasio da je od početka rada na ovom projektu bilo prisutno pitanje: Da li je ovo komad za djecu?

„Ja mislim da jeste, jer osim što ima priču o mukama odrastanja i siromaštvu (što nije normalno u dječjem svijetu, iako svaka bajka ima elemente socijalne nejednakosti u sebi), ona donosi i smrt. Mislim da djecu ne treba čuvati od istine, ionako djeca danas ne umiju da maštaju. Gube prve senzacije i prva otkrića... Želim i nadam se,

da ćemo u ovoj predstavi imati tu vrstu senzacije koja će probuditi dovoljno mašte da se napravi ushićenje. Vjerujem da je dovoljno da neko samo spomene: ‘oploviti svijet’, da djeca vide mapu svijeta i globus ispred sebe, luke i mora, javiče im se to ushićenje. Mislim da današnji klinci to ne umiju. Novi trendovi im ubijaju djetinjstvo i maštu“, kaže Rakočević.

Jelena Lela Milošević, autorka drame objasnila je da je taj rukopis nastao kao njena fikcija, inspirisana odraslim Ivom Vizinom i njegovim dostignućima.

„Bilo je intresantno u Iвовom djetinjstvu naći motivaciju za sve ono što je kasnije postigao. Kroz komad sam pokušala da ispričam priču o odrastranju na pravim vrijednostima, o mijenjanju svijeta u kojem živimo na bolje, o borbi za ljubav i dobro, o pobjedi dobra nad zlom. Napravili smo lik blizak djeci, poručili im da je ostvarenje snova moguće, da treba da sanjaju, da poštuju prave porodične vrijednosti i da vjeruju u ljubav“, objasnila je Milošević.

Glumac Vule Marković koji tumači Iva Vizina, cijeni da ovo nije predstava samo za djecu, već i za odrasle.

„Ovo je porodična melodrama. Predstava za odrasle. Satkana je od emocija, lijepih, tužnih, bolnih, ali životnih. I, mi smo se na momente borili da ne zaplačemo na sceni. Tema ove predstave je osjećajnost, koje sve manje danas ima i nadamo se da će ta osjećajnost spasiti svijet, ukoliko je revitalizujemo“, kazao je Marković. Njegova koleginica, Jelena Simić, koja igra Anđelu, Vizinovu sestru, posebno je inspirisala atmosfera uzvraćenih emocija od publike. Taj njen stav podržava i Goran Slavić, cijeneći da se radi o životno emotivnoj priči. Te emocije su, kaže Slavić, bile prisutne i tokom pripreme komada u Podgorici.

Projektom su zadovoljni i producenti. Marija Bernard, direktorka KC „Nikola Đurković“, na premijeri je istakla značaj koprodukcije, u uslovima kada su budžetska sredstva ograničena.

„Ako već ne možemo da napravimo svoju veću produkciju, onda sredstva ulažemo kroz saradnju sa drugim institucijama kulture u Crnoj Gori“, rekla je Bernard.

„Scene iz bračnog života“ premijerno u „Crvenoj komuni“ u Petrovcu Duodrama o fenomenu braku

U koprodukciji budvanskog „Grad teatra“ i beogradske produkcijske kuće „Red, rad i disciplina“, 22. i 23. novembra, u „Crvenoj komuni“, u Petrovcu, premijerno je izvedena predstava „Scene iz bračnog života“.

Ova predstava rađena je po tekstu **Ingmara Bergmana**, a u režiji **Ane Tomović**. Riječ je o duodrami, u kojoj likove tumače **Tamara Krcunović** i **Miloš Timotijević**. Tekst je prevela **Olivera Milenković**, kostimografiju je uradila **Dra-**

i na pozornici. Ujedno, ovaj tekst je jedno od najomiljenijih i najgledanijih Bergmanovih djela, u kojem reditelj iskreno preispituje fenomen bračnog iskustva. U 2018. godini obilježava se 100 godina od Bergmanovog rođenja, tako da je i projekat doprinos proslavi ovog jubileja“.

Predstava je rađena u formi duodrame, a predpremijeru je imala u Bečeju, 3. novembra. Ovu predstavu uskoro očekuje još nekoliko izvođenja prije beogradske premijere, koja je zakazana za pro-

„Scene iz bračnog života“ / Tamara Krcunović i Miloš Timotijević

gana Ognjenović, scenografiju za „Mimco Studio“, takođe **Dragana Ognjenović**, dok je dizajner svjetla **Dušan Grubin**.

„Bergman, najpoznatiji švedski reditelj je po istoimenom scenariju snimio seriju i film, a nakon toga drama je uspješno postavljena

ljeće. Sudeći po dugotrajnom aplauzu publike nakon prvih izvođenja i po utiscima organizatora, predstavi „Scene iz bračnog života“ predstoji dug pozorišni život.

PR služba „Grad teatra“ Budva

U susret Festivalu „MIT 2019“

Dodjeljuje se prva „Balkanska carica“

Montenegro International Theatre - MIT festival, kojeg organizuje **Kraljevsko pozorište Zetski dom**, od 2015. godine, u svom petom izdanju ovog proljeća će imati neke nove, važne karakteristike koje će tu pozorišnu smotru uzdići na veći nivo. Festival će dobiti: **Statut, Umjetničko vijeće**, koje će uskoro koncipirati program Festivala i imenovati njegov Žiri. Na petom izdanju MIT-a, prvi put će biti dodijeljena **Nagrada za najbolju predstavu - „Balkanska carica“**.

Za sada su poznata imena Umjetničkog vijeća MIT Festivala, u sastavu: **Paolo Magelli**,

laticom, kao osnovnom idejom.

Za jedan sasvim mlad i veoma ambiciozno zamišljen festival, MIT je brzo našao put do svoje publike i naišao na pozitivan odjek u zemlji i inostranstvu. Najbolje predstave je birala publika. Od narednog proljeća, to neće biti praksa. Stručni Žiri će odlučivati ko će dobiti „Balkansku caricu“, Nagradu za najbolju predstavu. Ovo najveće priznanje MIT Festivala, nosi naziv istoimene istorijske drame knjaza Nikole I, odnosno prve predstave koja je izvedena na Cetinju, 1884. godine.

Festival se u svoja četiri prethodna izdanja pokazao važnim i potrebnim: publici, stvaraocima i gostima iz zemlje i inostranstva. Publika je zavoljela MIT Festival jer povezuje dramske stvaraocce, a Pozorište na Cetinju označava kao mjesto u kome se oni rado sastaju, razgovaraju, druže i pružaju ruku jedni drugima.

„Akcent Festivala i dalje ostaje na društvenom angažmanu publike koja dolazi u teatar, prevashodno na individualno preispitivanje, nakon čega se može mijenjati i

svijet oko sebe i društvo u kome živimo, a sve to, imajući u vidu ideju zajedništva koju mi promovišemo“, saopšteno je iz Kraljevskog pozorišta Zetski dom.

Dugoročni planovi Festivala prioritetno su bazirani na unaprijeđenju njegovog kvaliteta, koji će se baviti širenjem međunarodnog estetskog fokusa.

S.M.

Zetski dom spremno dočekuje majsko izdanje MIT festivala

Dino Mustafić i **Slobodan Milatović**, poznati pozorišni reditelji, **Gian Maria Cervo**, dramski pisac i **Lidija Dedović**, umjetnička direktorica Kraljevskog pozorišta Zetski dom, koja će obavljati i funkciju predsjednice Savjeta Festivala. Na predlog tog Vijeća u januaru će biti imenovan Žiri za dodjelu Nagrade „Balkanska carica“. Preciziran je i datum održavanja MIT-a, **od 6. do 17. maja**.

MIT je u svojim prethodnim izdanjima bio revijalnog karaktera, a izbor predstava je radio umjetnički tim Kraljevskog pozorišta, koji je budno pratio šta se dešavalo u teatarskim centrima regiona, naročito kada je riječ o predstavama koje se tiču važnih društvenih tema. Festival se odvijao u duhu slogana „*Pronađi svoj revolt, svoju slobodu, svoju strast*“ i kroz čitav niz segmenata vođen je tim kri-

„Zetski dom“ na sarajevskim „Danima Jurislava Korenića“

„Sin“ nagrađen za najbolju režiju i tekst

- „*Na igranju u Sarajevu desilo se malo pozorišno čudo. Razmjena koja se događala na nivou scene i gledališta, između glumaca i publike, između autora, glumaca i publike, bila je nešto što je zbilja radost i suština teatara.*“ (Mirko Radonjić)
- *Srđan Grahovac je ekspresivno i snažno prikazao ulogu oca, ratnog zločinca, uspijevši da naglasi značaj kolektivne odgovornosti. To nijesu svijetle tačke naše istorije, ali ih ne treba zaboraviti. Mora se živjeti u miru i slozi. Ova predstava o tome govori.*“ (Đorđe Radulović)

Predstava „Sin“, Kraljevskog pozorišta Zetski dom na trećem izdanju pozorišnog Festivala „Dani Jurislava Korenića“, ne samo da je u Sarajevu naišla na magičnu interakciju publike, već je Žiri te teatarske svetkovine, autorskom timu sa Cetinja odao i zvanično priznanje, dodjelom dvije prestižne nagrade. Žiri u sastavu: Dževad Karahasan, Adrijana

buru emocija. Glumački ansambl u sastavu: **Srđan Grahovac, Omar Bajramspahić i Marija Đurić** ostavio je snažan utisak na publiku, među kojom su bili poznati regionalni dramski stvaraoci. Oni su burnim aplauzom ispratili crnogorske glumce.

„*Predstava ‘Sin’ mijenja način na koji ljudi razmišljaju o tom odvratnom ratu iz ‘90-ih, o*

Sa dodjele nagrade Mirku Radonjiću

Fotografija: Avaz.ba

Gavrić, Josip Muselimović, Larisa Sarajlić-Ramović, Matija Bošnjak, Boris Lalić i Snežana Bogičević, odlučio je da Nagrada za najbolju režiju ode u ruke **Mirka Radonjića**, dok je **Mirjana Medojević**, autorka drame osvojila Nagradu za najbolji tekst.

Petu noć (11. novembar) sarajevskog Festivala koji se u **Kamernom teatru 55** održava u čast Jurislava Korenića, osnivača tog Pozorišta, Pozorišta mladih Sarajevo i Internacionalnog teatarskog festivala MESS-a, obilježila je cetinjska drama o krhotinama koje u ljudima ostanu nakon rata. Ta bolna priča, ispričana u Sarajevu - gradu u kome se dogodio višegodišnji ratni pakao, izazvala je

tome kako mi danas treba da živimo. Ona govori o apsurdnosti rata i gubljenja života... Neka me prozovu komunistom, ali smatram da je bratstvo i jedinstvo jedini način da opstanemo na ovim prostorima. Vjera je intimna stvar. Ne treba stavljati znak jednakosti između vjere i nacije. Ko sam ja? Crnogorac, Bosanac ili Srbin - to je moja odluka. Gledali smo predstavu koja bi trebala biti školska lektira jer govori o svima nama, a ujedno razbija i predrasude o drugima, o onima sa kojima živimo. Najveća tragedija koju doživljavamo jeste da živimo sa nekim, znaš da ga voliš, a imaš predrasude u odnosu na njega“, kazao je **Moamer Kasumović**, poznati regionalni glumac, inače rođeni Bjelopoljac.

„Sve ovo je jako teško... Glumci su znalački iznijeli predstavu. Zaslužuju nagradu. To se na kraju i vidjelo. Nadam se da ste zabilježili aplauz publike, jer šta na kraju ostaje osim aplauz, kao najbolja potvrda kvaliteta. Srećna sam što sam vidjela vašu predstavu, a onda sam i tužna jer me vratila mojim bolima. Trebalo bi da se ova predstava češće igra... Ne znam da li se kod vas postavlja to pitanje, ali mislim da je ova priča neophodna, jer čovjeka opominje da bi trebao da se stidi svojih ružnih postupaka“, kazala je **Izeta Devadžić**, suflerka iz Narodnog pozorišta Tuzla.

„Čast mi je večaras vidjeti pozorište iz mog Cetinja. Ova predstava ostavila je jako dobar utisak. Ovo je ozbiljna tema, priča o ratu i njegovim posljedicama. Uprkos tragici, glumci su je uspjeli donijeti na jedan komičan način, izazvavši pomiješane emocije: strah, sreću, tugu i nostalgiju za vremenima koja su prošla, a koja su, opet ostavila dubok trag. Publika se smijala, plakala, disala sa ovo troje glumaca. Frenetičnim aplauzom ispratili su komad Zetskog doma. Srđan Grahovac je ekspresivno i snažno prikazao ulogu oca, ratnog zločinca, uspijevši da naglasi značaj kolektivne odgovornosti. To nijesu svijetle tačke naše istorije, ali ih ne treba zaboraviti. Mora se živjeti u miru i slozi. Ova predstava o tome govori“, izjavio je **Đorđe Radulović**, Cetinjanin koji studira u Sarajevu.

Radost zbog izvođenja predstave u Sarajevu, interakcije glumaca sa publikom i naravno zbog osvojenih nagrada, nijesu krili ni **Mirko Radonjić** i **Mirjana Medojević**.

„Činjenica je, da smo svi: ekipa, publika, pa i žiri, osjetili da se desila magija pozorišta. Scena i gledalište su funkcionisali i komunicirali kao jedno... Ove dvije nagrade, svakako važne su za predstavu... One su važne upravo zbog toga što se te večeri na igranju u Sarajevu desilo malo pozorišno čudo. Razmjena koja se događala na nivou scene i gledališta, između glumaca i publike, između autora, glumaca i publike, bila je nešto što je zbilja radost i suština teatra. U tom smislu mi je drago da je to i stručni žiri prepoznao“, kazao je reditelj **Mirko Radonjić** nakon uručjenja nagrade u Sarajevu.

Za dramsku spisateljicu **Mirjanu Medojević**, nagrada sa sarajevskog Festivala ima posebno značenje.

„Drago mi je da sam došla u Sarajevo i da je

predstava u svojoj kolijevci. Tekst u tom obliku ne bi postojao bez te režije, a ta režija u tom obliku ne bi postojala bez tog teksta. Mirko i ja smo kolege sa klase. Ova predstava je samo dokaz nečega u šta ponekad ne želimo da vjerujemo, a to je činjenica da su prirodna saradnja i zajedništvo ono jedino što ima smisla u pozorištu“, rekla je nagrađena **Medojević**.

Festival „**Dani Jurislava Korenića**“, ove godine odžan je od **7. do 14. decembra**. Tokom osmodnevnog festivalskog repertoara, u Kamernom teatru 55 publika je imala priliku da odgleda sedam predstava u konkurenciji za nagrade: „**Mi djeca s kolodvora ZOO**“ (Narodno pozorište Tuzla), „**Čelične magnolije**“ (Gedališće Koper/SNG Nova Gorica), „**Gnijezdo**“ (Hrvatsko narodno kazalište Mostar), „**Srce veće od ruku**“ (Gavella), „**Samoubica**“ (Narodno pozorište Sombor), „**Sin**“ (Kraljevsko pozorište Zetski dom na Cetinju), „**Tri sestre**“ (Kamerni teatar 55) i „**Malo blago**“ (Gradsko pozorište „Jazavac“ Banja Luka). Nakon dodjele nagrada, na sceni Kamernog teatra, premijerno je izvedena beogradska predstava „**Dogodine, kao i uvek**“, u režiji **Dejana Jankovića**, u kojoj igraju **Mina Lazarević** i **Milan Lane Gutović**.

Pored dvije nagrade (**Nagrada za najbolju režiju** i **Nagrada za najbolji tekst**) koje su dodijeljene **Mirku Radonjiću** i **Mirjani Medojević**, iz autorskog tima predstave „**Sin**“, Kraljevskog pozorišta Zetski dom, dvije nagrade dobila je i predstava „**Tri sestre**“, Kamernog teatra 55. **Gordana Boban** je za ulogu u ovoj predstavi dobila nagradu „**Žan Marolt**“ za najbolju glumicu, a **Dragan Jovičić** nagradu „**Žan Marolt**“ za najboljeg glumca. **Nagrada „Jurislav Korenić“** za najbolju predstavu u cjelini pripala je predstavi „**Gnijezdo**“, Hrvatskog narodnog kazališta Mostar.

Festival „**Dani Jurislava Korenića**“ okuplja najznačajnija pozorišta iz zemalja bivše Jugoslavije“ i za kratko vrijeme je ostvario svoju misiju. Na organizatorima je da sačuvaju njegovu reputaciju, što im neće teško poći za rukom, s obzirom da su na zatvaranju ovogodišnjeg izdanja već najavili početak priprema za nove pozorišne susrete i takmičenja koji će se organizovati dogodine u isto ovo vrijeme, u Kamernom teatru 55, u Sarajevu.

S. Marojević

Uspješan nastup Gradskog pozorišta na Festivalu u Istočnom Novom Sarajevu Dubravka Drakić - najbolja glumica Festivala

• „Maštovita glumačka sredstva koja je koristila Dubravka Drakić, na zabavan ali veoma lucidan način, u žanru koji se obraća, prije intelektu, nego emocijama, proizvod su nesumnjivog glumačkog dara, strpljenja i posvećenosti“.

Gradsko pozorište iz Podgorice, sa predstavom „Slasti slave“ uspješno se predstavilo 7. decembra u takmičarskoj programu XXIII „Međunarodnog festivala malih scena i monodrama“ u Istočnom Novom Sarajevu. U zvaničnom, takmičarskom programu tog Festivala bilo je uvršteno ukupno devet pozorišnih predstava iz: Rusije, Srbije, Hrvatske, Crne Gore, Republike Srpske i Federacije BiH.

Po odluci Žirija u sastavu: reditelj **Božidar Đurović**, (predsjednik), reditelj **Vitomir Mitrić** i teatrolog **Zoran Todorović**, Nagrada za najbolju glumicu otišla je u ruke **Dubravke Drakić**. To prestižno priznanje Drakić je dobila za tumačenje

naročito umišljenu, je izuzetno zahtjevna. U ovom slučaju vidjeli smo upečatljiv primjer profesionalnog glumca koji sa sigurnošću vlada falširanim pjevanjem, što je izuzetno teško, posebno na sceni gdje nema mjesta za greške“, navedeno je u obrazloženju Odluke Žirija.

Za najboljeg glumca ovogodišnjeg Festivala malih scena i monodrame proglašen je beogradski glumac **Dragan Petrović Pele**, za ulogu u predstavi „Hor bečkih dečaka“, dok je Nagrada za najbolju predstavu pripala komadu „Preobražaj“, Hrvatskog narodnog kazališta iz Mostara. Najbolja monodrama je „Hamletovi snovi“, u produkciji **Academic Dream Theatre**.

„Slasti slave“ je duhovit i dirljiv komad, koji govori o strasti prema slavi jedne žene koja je proglašena za najgoru pjevačicu na svijetu. Piter Kilter je tekst „Glorious“ napisao po istinitoj priči o Florens Foster Dženkins, koja je četrdesetih godina prošlog vijeka u Njujorku bila omiljena muzička atrakcija. Proslavila se operskom karijerom, iako nije umjela da pjeva. Predstava osvjetljava ljupku korupciju kojom se Gospođa Dženkins bavila i čarobnu riječ – mito – koja joj je otvarala sva vrata. Ipak, priča o Florens Dženkins je topla ljudska drama, jer su njena ogromna ljubav prema muzici i ekscentrični entuzijazam bili toliko zarazni da su nadvladali nedostatak talenta.

Pored Dubravke Drakić, u predstavi igraju: **Mladen Nelević**, **Vesna Vujošević Labović/Katarina Krek**, **Ivana Mrvaljević** i **Smiljana Martinić/Maja Stojanović**.

Izbor muzike potpisuje **Stefan Sablić**, kostimografiju **Aleksandar Nošpal**, a scenografiju **Smiljka Šeparović**.

S.M.

„Slasti slave“ / Dubravka Drakić i Mladen Nelević

lika *Florens Foster Dženkins* u predstavi „Slasti slave“, koju je po tekstu „Glorious“, britanskog pisca **Pitera Kiltera** adaptirao i režirao **Stefan Sablić**.

„Maštovita glumačka sredstva koja je koristila Dubravka Drakić, na zabavan ali veoma lucidan način, u žanru koji se obraća, prije intelektu, nego emocijama, proizvod su nesumnjivog glumačkog dara, strpljenja i posvećenosti. Svaka uloga koja podrazumijeva neku posebnu vještinu, a

„Krvave svadbe“ na XXIII JPF-u „Bez prevoda“ Milici Grujičić – „Ardalion“ za najbolju žensku ulogu

- U oštroj konkurenciji, zapažen nastup ansambla poetsko - teatarskog naslova iz Budve krunisan je dodjelom prestižne Nagrade „ARDALION ZA NAJBOLJU ŽENSKU ULOGU“, glumici Milici Grujičić.
- Grujičić je to priznanje dobila „za ubjedljivost snažnog glumačkog doživljaja i emotivnu punoću. Svedenim glumačkim sredstvima iznijela je kompleksnost poetike i tragizma Lorkinog svijeta u kojem se živo prepliću teatar i poezija“.

Predstava „Krvave svadbe“, Federika Garsije Lorke, u režiji Igora Vuka Torbice (koprodukcija 32. „Grada teatra“ i Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada), imala je zapažen nastup sredinom novembra, u takmičarskom programu XXIII Jugoslovenskog pozorišnog festivala „Bez prevoda“, u Užicu. U oštroj konkurenciji, zapažen nastup ansambla ovog poetsko-teatarskog naslo-

obrazloženju Žirija.

Druge festivalske nagrade „Ardalion“ dodijeljene su u devet kategorija. Predstava „Zašto je poludeo gospodin R“, Rajnera Vernera Fasbindera, Jugoslovenskog dramskog pozorišta iz Beograda, trostruki je laureat ovogodišnjeg izdanja užičkog Festivala. Jednoglasnom Odlukom Žirija, ovaj naslov dobio je Nagradu ARDALION ZA

Detalj iz Lorkine drame „Krvave svadbe“

va iz Budve, krunisan je dodjelom prestižne Nagrade „ARDALION ZA NAJBOLJU ŽENSKU ULOGU“. To najveće glumačko priznanje na ovom prestižnom Festivalu, pripalo je Milici Grujičić, za ulogu *Vjerenice*, u budvansko-novosadskom komadu. Odluka je donesena većinom glasova Žirija u sastavu: Lenka Udovički, rediteljka (predsjednica žirija), Dragana Varagić, glumica i rediteljka, Slobodan Obradović, dramaturg, Dario Harjaček, reditelj i Janko Ljumović, producent. To značajno priznanje glumica Grujičić dobila je „za ubjedljivost snažnog glumačkog doživljaja i emotivnu punoću. Svedenim glumačkim sredstvima iznijela je kompleksnost poetike i tragizma Lorkinog svijeta u kojem se živo prepliću teatar i poezija“, navedeno je u

NAJBOLJU PREDSTAVU. Njen reditelj Bob Jelčić dobiju je ARDALION ZA NAJBOLJU REŽIJU, a glumac Boris Isaković, za ulogu *Gospodina*, Nagradu ARDALIONA ZA NAJBOLJU MUŠKU ULOGU. Nagrada ARDALION ZA NAJBOLJU SCENOGRAFIJU otišla je u ruke Jasmine Holbus, za predstavu „Pet života pretužnog Milutina“, u produkciji Ateljea 212 iz Beograda. Nagrada ARDALION ZA NAJBOLJU KOSTIMOGRAFIJU dodijeljena je Tatjani Radišić, za predstavu „Kad bi Sombor bio Holivud“, u produkciji Narodnog pozorišta Sombor. Nagrada ARDALION ZA EPIZODNU ULOGU uručena je Ani Mariji Veselčić, za ulogu *Bjanke* u predstavi „Kroćenje goropadnice“, u produkciji Hrvatskog

narodnog kazališta Split. Nagrada ARDALION ZA NAJBOLJEG MLADOG GLUMCA i NAGRADA POLITIKE „AVDO MUJČINOVIĆ“ dodijeljene su Joakimu Tasiću, za ulogu *Simeona Njegovana*, u predstavi „Korešpodencija“, u produkciji Zvezdara teatra iz Beograda. Specijalnu NAGRADU ARDALION – ravnopravno dijele kompozitorka Irena Popović Dragović, za muziku u predstavi „Kad bi Sombor bio Holivud“, u produkciji Narodnog pozorišta Sombor i glumačkom ansamblu predstave „Pet života pretužnog Milutina“, u produkciji Ateljea 212 iz Beograda.

Ovogodišnja selekcija užičkog Festivala, pored navedenih naslova, uvrstila je i predstave:

„Ožalošćena porodica“, Narodnog pozorišta Beograd, čiju režiju potpisuje Jagoš Marković, nastalu po istoimenom Nušićevom tekstu i komad van konkurencije, u čast nagrađenih – „Strah i beda Trećeg rajha“, Bertolda Brehta, u režiji Bobana Skerlića, produkcija Narodnog pozorišta Gračanica.

Užičko XXIII festivalsko izdanje odvijalo se pod sloganom „*Bolje je da gledamo život u pozorištu, nego pozorište u životu*“, preuzetim iz komada Branislava Nušića. Zoran Stamatović, selektor Festivala i direktor NP Užice, u osvrtu na novo festivalsko izdanje, istakao je da „*ovogodišnju selekciju, koja se proteže od Mediterana, preko Beograda i Sombora, čine predstave koje reprezentuju pozorišna dešavanja na prostoru na kome se govori jezikom koji razumijemo, a koji pokreće*

na razmišljanja i rasprave, jer bez mogućnosti da se slobodno govori o svemu nema ni dobrog pozorišta“.

Bojan Munjin, selektor festivalskog takmičarskog programa dodao je da odabir nije određen posebnim žanrovskim konceptom ili estetskim pravcem, već je vođen potrebom da se selektovanim predstavama izazove „*temeljno nadahnuće, koje se preliva sa pozornice u gledalište, zbog čega su ljudi tako privrženi teatru i zbog čega pozorište postoji već hiljadama godina*“.

Festival je prigodnom riječju otvorila Vida Ognjenović, spisateljica i rediteljka, čija je predstava „Jegorov put“, rađena u produkciji „Grada teatra“, 2001. godine i na na užičkom Festivalu nagrađena dvijema nagradama.

Rediteljka Ognjenović je istakla da je „*na tom zavjereničkom dosluhu između publike i scene, stvoren ovaj Festival, usijanom hrabrošću osnivača i selektora. Oni ga već dvadeset tri godine provode bez uzmarka kroz mnoge nevolje, sumnje i prepreke. Brane ga i hrane smjelim idejama, svojom nepokolebljivošću i nama dragocjenim pozorišnim ludilom. Ti srčani i*

istrajni pozorišnici za svoju bezobalnu posvećenost i tvoračku energiju zaslužuju ozbiljnu pohvalu i hvalu“, mišljenja je poznata spisateljica i rediteljka Ognjenović.

Slavojka Marojević

Gostovanje Kraljevskog pozorišta Zetski dom u MPAA Saint-Germain „Dokle pogled seže“ oduševila Parižane

- „Predstava je u cjelini divna, a njena posebnost je u igri ovih glumaca. Originalni su! Razumjeli smo tematiku ovog komada. To je život! Imali smo večeras katarzu u pozorištu. Osjećam se kao ponosni Crnogorac“. (princ Nikola Petrović Njegoš)
- „Ovo je odlična predstava. Način na koji su nam ispričali priču bez dekora, na jednostavan način, zaista funkcioniše. Dolazi do izražaja tema i sama igra glumaca. (Sonia Leplat)

Bilježi: *Slavojka Marojević*

Predstava „Dokle pogled seže“, Kraljevskog pozorišta Zetski dom odigrana je 22. novembra, u pariškom Teatru „MPAA Sant - Germain“, u okviru trećeg izdanja Festivala „Vikend na Istoku“, koji je ove godine bio posvećen budimpeštanskim

od najreprezentativnijih u posljednjoj deceniji. No, nakon fantastične igre glumaca i odlične percepcije i reakcije publike, to gostovanje označilo je uspjeh ne samo Zetskog doma, već i crnogorske kulture. Pariz je, baš kao i mnogi drugi gradovi kojima je predstava „Dokle pogled seže“ hodila u protekłe dvije godine, burnim aplauzom pozdravio i ispratio

Glumci ansambla „Dokle pogled seže“ sa publikom u Parizu

umjetnicima. Bez obzira na jezičku barijeru i razlike u realnostima Crne Gore i Francuske, publika u „Gradu svjetlosti“ bila je oduševljena komadom u rediteljskom potpisu **Arpada Šilinga**, kojeg Parižani smatraju jednim od najvećih evropskih režisera.

Stati na scenu u gradu, u kome je umjetnost baš sve, sve „dokle vam pogled seže“, za cetinjski ansambl nije bio ni malo jednostavan zadatak. Kraljevskom pozorištu Zetski dom je poziv za gostovanje u teatru MPAA Saint – Germain, predstavljao uspjeh, jer je taj pariški Teatar jedan

ansambl predstave: **Srdana Grahovca, Varju Đukić, Dejana Đonovića, Nadu Vukčević, Jelenu Simić, Dušana Kovačevića, Zorana Vujovića i Aleksandra Gavranića**. Uprkos jezičkoj barijeri francuska publika, glumce je nekoliko puta vraćala na bis.

Glumci nijesu krili radost zbog uspješno izvedenog komada, a te večeri posebno su bili ponosni Crnogorci u publici. Među njima je bila i **Dragica Ponorac**, ambasadorica Crne Gore u Parizu.

„Publika je predstavu jako lijepo prihvatila.

Meni je bilo zadovoljstvo što sam večeras ovdje sa crnogorskim glumcima, koji su se zaista pokazali u najboljem svjetlu. Predstave se moraju igrati van matične scene. Kod kuće mislimo da smo najbolji i najveći, a koliko smo veliki vidimo tek kada stignemo u inostranstvu. Tu najbolje možemo vidjeti koliko nas prepoznaju. Ova ekipa je večeras u tome uspjela. Nije nimalo lako naći se i dati predstavu u stranom teatru. Zbog toga čestitam ekipi na ovom velikom uspjehu. Tom uspjehu je doprinijela ne samo glumačka igra, već i tematika sa kojom se

našu najbolju predstavu, kojoj evo i sad aplaudiram. Vidio sam da je cijela publika pratila komad, koji je u isto vrijeme tragičan i komičan. Predstava je u cjelini divna, a njena posebnost je u igri ovih glumaca. Originalni su! Razumjeli smo tematiku ovog komada. To je život! Imali smo večeras katarzu u pozorištu. Osjećam se kao ponosni Crnogorac. Glumci su igrali sa toliko ljubavi scene koje nijesu lake, ali su to činili sa dozom komedije. To nam je potrebno jer se moramo vratiti u stvarnost“ - utisci su princa Nikole Petrovića Njegoša.

„Dokle pogled seže“ na pariskoj sceni

bavi komad 'Dokle pogled seže'. To nije problem samo Crne Gore, već i zemalja EU-e. Možda će zvučati čudno, ali u Francuskoj imate pojavu da mladi ljudi odlaze iz zemlje. Naizgled, to je paradoks. Analize govore da mladih Francuza ima najviše van granica svoje zemlje jer ne vide budućnost ovdje. Taj broj je impozantan... Ipak, život u inostranstvu nije uvijek kao što mislimo, jer se radi puno, nema pauze za cigaretu, upravo onako kao što smo vidjeli u jednoj sceni u ovoj predstavi“, kazala je ambasadorica Ponorac.

Sa izvedbom predstave „Dokle pogled seže“ bio je oduševljen i princ Nikola Petrović Njegoš.

„Ponosan sam što sam u Parizu večeras vidio

Pozorište koje glumcima daje glavnu riječ, u kojem se reditelj pomakao „korak unazad“ kako bi predstava otišla „korak unaprijed“, pokazalo se na primjeru ovog cetinjskog naslova, da je siguran put do velikog iskoraka. Reditelj Šiling, kao što je poznato u ovom svom rukopisu bio je skoncentrisan samo na glumca i ne koristi: dekor, kostime, ni svjetlo.

„Na sceni nema ničeg osim glumaca i njihovih priča“, riječi su Bence Biro, dramaturga ove predstave, koje je objavio „MPAA Saint – Germain“ na svom web sajtu. Jezik predstave glumci su skrojili zajedno sa Šilingom, a tu iskrenost i povjerenje prepoznali su i producenti pozorišta MPAA Saint –

Germain.

„Ovo je odlična predstava. Način na koji su nam glumci ispričali priču bez dekora, na jednostavan način, zaista funkcioniše. Dolazi do izražaja tema i sama igra glumaca. Čujemo ih zaista neometano. Volim ovakav teatar, teatar koji se bavi malim čovjekom i koji priča priču o njegovom životu. Predstava, sve vrijeme, imajući u vidu širi kontekst, političke probleme, daje odgovor na pitanje: Gdje to ide Evropa danas? U vremenu u kojem živimo imamo migracije koje su univerzalan problem u svijetu, veći izazov nego ikada ranije. Ljudi odlaze da se nastane u drugim zemljama, kako bi im bilo bolje. To ne možemo ignorirati! Arpad Šiling je zaista veliki reditelj. Presrećni smo što smo imali priliku da vidimo njegovu predstavu“, kazala je Sonia Leplat, direktorica pozorišta MPAA Saint – Germain.

Reditelj Šiling bio je uvjeren u opravdanost svoje ideje i koncepta od početka rada na ovom komadu. On nije krio zadovoljstvo efektima i dome-tima predstave „Dokle pogled seže“.

„Prije ove izvedbe u Parizu glumcima sam pričao o tome: šta francuska publika očekuje od nas, šta im možemo reći o svojoj realnosti, o jednoj istočnoevropskoj priči. Pričao sam o tome: kako možemo igrati protiv očekivanja, kako da uspijemo da pokažemo dublji kontekst i ljudsku dimenziju. Auditorijum je bio pun i ljudi su večeras pratili tu priču. Shvatili su sve njene konflikte. Bilo je veoma uspješno. Ne smatram to samo zbog aplauza koji se dogodio na kraju, već što sam vidio da je publika shvatila sve, od početka do kraja. Razumjeli su humor i ironiju predstave, njenu dubinu. Ponosan sam na glumce! Prije dvije godine nijesmo ni slutili kakav će uspjeh ova predstava imati. Sa njom smo putovali puno. Izvođena je na važnim scenama u Evropi. Ljudima je ova predstava potrebna, jer se bavi tim velikim pitanjem - odlaska mladih ljudi iz zemlje, i načinom kako da ih pozovemo da se vrate, kako da zaštitimo našu kulturu i istoriju. Zbog toga cijenim da je ova predstava važna. Važna za Zetski dom, za ljude koji je gledaju, ali i za mene. Odavno kao reditelj nijesam bio u Parizu. Drago mi je što sam se u ovaj grad vratio sa predstavom ‘Dokle pogled seže’“, izjavio je reditelj Arpad Šiling.

Glumci nijesu krili zadovoljstvo zbog uspješno odigrane predstave, ali istovremeno su skrenuli pažnju na pitanja, koja ovaj komad postavlja i koja su opšta mjesta.

„Dragocjeno je ovo što smo večeras ovdje. Publika je divna... Svi su od prvog trenutka oduševljeno primili sve što smo odigrali. To je zahvaljujući našem trudu, ali prije svih, reditelja Arpada Šilinga koji je večeras ovdje sa nama, što nam je bilo jako važno. Ovo je prostor u kome se njegov rad uvažava. Po reakciji publike u sali, ali i njenim kasnijim komentarima, vidjeli smo da im je sve što smo igrali bilo razumljivo, tačno, dojmljivo... Stigle su velike pohvale na račun glumačke ekipe. Publika ne može da zamisli da mi nijesmo stalni ansambl, da smo glumci koje nas je Arpad svojom režijom povezao na samo mjesec dana, koliko je trajao rad na predstavi...“

Ova predstava svjedoči o nečemu što je dokument Zetskog doma u posljednjih nekoliko godina, odnosno o svemu što radi Lidija Dedović sa svojim saradnicima u sferi EU projekata. Ova predstava govori o temama kao što su: socijalno raslojavanje, problemi u društvu koji se najtragičnije odražavaju na porodicu, odnose u njoj. To je nešto o čemu bi trebalo misliti i čemu bi trebalo svjedočiti. Ova predstava govori o generacijskoj promjeni u kojoj neke vrijednosti nepovratno nestaju. Pitanje je: Kako tome svjedočimo i da li nalazimo modele da izađemo iz tih promjena? Sve asocijacije koje se odnose na Crnu Goru, odnose se na cijeli svijet. Tu nema nikakvih razlika“ – izjavila je glumica Varja Đukić, nakon izvođenja u Parizu.

Uz reditelja Šilinga i dramaturga Bence Biro, u autorskom timu predstave su: **Kata Đarmati**, prevodilac i saradnica za dramaturgiju, **Nina Perović**, kompozitorica i **Mirko Radonjić**, asistent reditelja. Svi oni, zajedno sa glumcima, ovim pozorišnim komadom su produkciji Zetskog doma darivali posebnu boju. Kao takav, projekat je prepoznat još u najavi, tako da je realizovan uz podršku EU Creative Europe i predstavlja dio projekta „EU Collective Plays!“. Sa njom je Kraljevsko pozorište Zetski dom stiglo u Evropu, u Pariz – njen i svjetski centar kulture.

U okviru ove EU produkcijske priče Zetskog doma ostaje nastanak još jedne predstave koja bi trebalo da se inscenira na proljeće. Dakle, Zetski dom nastavlja svoje evropske iskorake i u okviru projekta ADNICH, a moguć je i nastavak projekta EU Collective Plays!.

„Barski ljetopis“ - Zimska scena Afirmacija najviših umjetničkih standarda

Zimska scena „Barskog ljetopisa“, počela je **29. oktobra** i trajaće **do 11. aprila 2019.** godine. Njen koncept je ustanovljen prošle godine sa ciljem da se barska publika animira i tokom zimskih mjeseci.

Nakon uspješno realizovane prve Zimske scene Festivala, koja je pobrala pozitivne reakcije publike, priča o kulturi u gradu pod Rumijom se nastavlja uz težnju organizacionog tima „Barskog ljetopisa“ da se publici, u godišnjem kontinuitetu pruži prilika da prati kvalitetne sadržaje iz sfere teatra, književnosti, muzike i likovne umjetnosti.

alternativnije oblike stvaralaštva. Posebna pažnja usmjerena je ka mladim barskim i crnogorskim umjetnicima.

Kada je riječ o pozorišnom programu, selekcija **Borisa Miškovića** je fokusirana ka predstavama manjeg obima, koje se igraju izvan standardnih pozorišnih prostora. Zahvaljujući takvom izboru, „Barski ljetopis“ je jedinstven u odnosu na druge festivale, jer nudi publici intimniju teatarsku atmosferu.

Muzički program drugog izdanja Zimske scene će zadržati okvir ustanovljen za vrijeme 31.

„Barskog ljetopisa“, pa će tako publika biti u prilici da čuje koncerte crnogorskih muzičara, u selekciji **Aleksandre Vojvodić Jovović**, kao i koncerte muzičara regionalne/internacionalne scene koje će selektovati maestro **Bojan Sudić**. Pored klasične, njegovaće se i džez muzika koja je, sudeći po reakcijama publike, naišla na njen izuzetno dobar prijem.

Reagujući na informacije koje dobijaju od publike, uprava „Barskog ljetopisa“ tokom ovogodišnje Zimske scene, redukovaće broj likovnih izložbi i književnih večeri. Selektori ovog dijela programa, **Anastazija Miranović** i **Milun Lutovac**, bez obzira na redukciju u broju naslova, insistiraće na kvalitetu njegovog sadržaja.

Zahvaljujući tako koncipiranom programu Zimske scene „Barskog ljetopisa“, grad pod Rumijom će biti prostor na kome će se tokom cijele godine susretati umjetnici i publika i gdje će stasavati novi, prvenstveno barski, mladi stvaraoci. Vodiće se računa o afirmaciji najviših umjetničkih i estetskih principa. Zimski festivalski repertoar Ljetopisa, u kontinuitetu će otkrivati alternativnije i avangardnije oblike stvaranja.

Ovogodišnji repertoar otvoren je izvođenjem predstavom „Jami distrikt“, Centra za kulturu Tivat i „Bitef teatra“, u režiji Kokana Mladenovića. Riječ je o komadu čije je igranje, usljed nepredviđenih okolnosti, otkazano dva puta u toku trajanja XXXI „Barskog ljetopisa“, a za koju je vladalo veliko interesovanje publike.

Programi drugog izdanja Zimske scene, slično prošlogodišnjoj praksi, održavaće se jednom sedmično po principu alternacije. Tako će u segmentu „Četvrtkom u Baru“, nastupati pozorišni ansambli iz zemlje i okruženja, internacionalni, regionalni i crnogorski muzičari, likovni umjetnici i literarni stvaraoci.

Selektorski tim Festivala na čelu sa direktoricom **Ksenijom Popović Ivanišević**, u koncipiranju programskog okvira ovogodišnje Zimske scene, insistirao je na afirmaciji najviših umjetničkih standarda, istovremeno podstičući

Intervju: Amar Bukvić, popularni hrvatski glumac o pozorištu i glumi Pobornik sam starog kova

- *Usudio bih se reći da sam klasičar, jer volim predstave koje se baziraju na glumcu.*
- *Pozorište živi i ima budućnost. Ono je suprotnost svim medijima: fejsbuku, instagramu, ili sličnim platformama tzv. brze komunikacije. Ono je potpuno drugačije. Ono je nešto što vraća virtuoznost i svježinu u životu čovjeka.*

Razgovarala: *Slavojka Marojević*

Amar Bukvić je popularni hrvatski glumac i jedan od najtraženijih glumačkih imena u Hrvatskoj i regionu. Po završetku Akademiju u Zagrebu, 2006. godine, Bukvić uspješno gradi svoju karijeru u: pozorištu, na televiziji i filmu. Prvu ulogu u filmu odigrao je još kao student 2003. godine, u naslovu

Bukvić: „Publika je željna pozorišta“

„Svjedoci“, a potom su se redale važnije uloge u TV serijama „Najbolje godine“, „Ponos Ratkajevih“ i „Zora dubrovačka“. Stalni je član glumačkog ansambla Pozorišta „Gavella“, od 2011. godine. Odigrao je mnoge uloge i u drugim teatrima.

Iako je ostvario brojne uloge na filmu i u TV serijama, po kojima ga publika pamti, ovaj glumac posebnu ljubav gaji prema dramskoj umjetnosti. Uvijek se raduje novoj sezoni, u kojoj će imati barem

jednu novu ulogu. Ovaj dramski umjetnik dobitnik je više nagrada i priznanja. Najviše nagrada dobio je za ulogu u predstavi „Kako misliš mene nema“, za koju je nagrađen Zlatnim smijehom na festivalu „Dani satire“, Nagradom „Zlatni lav“ za glavnu mušku ulogu na Festivalu u Umagu, Nagradom za najboljeg mladog glumca na Festivalu u Vinkovcima, Nagradom hrvatskog glumišta (2007.) za najboljeg mladog glumca do 28 godina, a na ovogodišnjem „Međunarodnom festivalu glumca Nikšić 2018“, dvostruki je laureat (Nagrada Grand Prix za najbolju mušku ulogu i Grand prix za partnerski odnos). Za predstavu „Djeca sa CNN-a“ nagrađen je 2009. godine, za najbolju mušku ulogu na Festivalu „Marulićevi dani“, Nagradom „Fabijan Šovagović“ za najbolju mušku ulogu, Nagradom „Najhistrion“ i Nagradom hrvatskog glumišta.

Bukvić svoj posao nizmjerno voli jer ga nadahnjuje iznova i iznova. Zbog toga mu je posebno posvećen i bez obzira koliko puta izvodi neku predstavu, uvijek se za ulogu priprema kao pred premijeru.

Glumu volim da upoređujem sa sportom. U glumi treba istrajati. Svaki novi projekat je nešto posebno. Na čitajućim probama u pozorištu se osjećam kao amater. Kasnije, kada predstava zaživi, uvijek tražim nešto novo. Iznova kopam po sebi, da bih našao tu ulogu koju moram odigrati. Mislim da je to stvar lične odgovornosti, ali i umjeća. Najbolji indikator za ovo što sam rekao je predstava „Kako misliš mene nema“?!. U tom komadu virtuoznost se gradila godinama. Filip i ja smo jako ponosni na ovu predstavu, jer nas kao glumce drži u nekoj kondiciji. Zbilja, za svakog glumca je super imati ovakvu predstavu. To je dosta starijih glumaca reklo nama. Znali su da nam nakon izvođenja kažu: ‘Ja imam karijeru 40-50 godina i nijesam u životu imao ovakvu predstavu, koja se izvodi toliko godina’. Ova predstava je toliko prepoznatljiva i mi je igramo četiri, pet puta mjesečno, u Zagrebu, ili u cijeloj Hrvatskoj. U nekim gradovima gostujemo po više puta. Sa ovom predstavom smo obišli cijelu

Hrvatsku i regiju.

Cijenim da je talenat zbilja ono što je minorno, a rad je istraživanje samog sebe. Glumac mora znati koliko može ići daleko, odnosno koliko daleko može ići sa publikom, koliko može saradivati sa njom, koliko publika može biti njegov saigrač. To opet najbolje ilustruje predstava „Kako misliš mene nema“?!, u kojoj nam je publika konkretno treći igrač.

Dramsku umjetnost, Bukvić doživljava i vidi kao kolektivni čin. Jedino tako, kaže ovaj glumac, u pozorištu može da se postigne uspjeh. Dramska umjetnost, dodaje on ima perspektivu.

Prvo sve Akademije na ovim prostorima bazirane su na pozorištu, pogotovo Akademija u Zagrebu. Nama je pozorište bilo sve. Mi smo tako odgojeni i naučeni, jer prvo što smo radili bilo je

„Kako misliš mene nema?!“/ Amar Bukvić i Filip Juričić

pozorište. Ljudi su se u posljednjim decenijama, sa pojavom masovnih medija i interneta, često pitali: Hoće li pozorište izumrijeti? Odgovorno tvrdim da neće! Ubijeden sam da pozorište živi i da ima budućnost. Bez obzira na sve društvene okolnosti, recimo brzi razvoj tehnologije, a time i brzi tempo života, pozorište neće izgubiti svoju poziciju. Pozorište je suprotnost svim medijima: fejsbuku, instagramu, ili sličnim platformama tzv. brze komunikacije. Ono je potpuno drugačije. Ono je nešto što vraća virtuoznost i svježinu u životu čovjeka.

Sa druge strane, tu je i publika koja je željna pozorišta. Kada je „Noć kazališta“ u Zagrebu,

redovi su do Trga Bana Jelačića. Sa druge strane, publika se često pita: Da li je pozorište skupo? Mislim da jeste, jer da bi dvoje ljudi došlo da gledaju predstavu, recimo u Pozorište „Gavela“, čiji sam ja član, trebalo bi da izdvoje 20 eura. Pa tu je još izdatak za piće i to dođe blizu 30 eura. Ta skupa ulaznica je ono što limitira posjetu u pozorištima. Ponavljam ljudi su željni pozorišta, ali nemaju dovoljno novaca da redovno dolaze u teatar. No, u svoj toj analizi, mene ipak raduje činjenica, da publika želi ići u pozorište, uprkos limirajućim prilikama.

Glumac Bukvić izuzetno cijeni klasiku, odnosno literaturu i rediteljsku koncepciju koja počiva na glumcu, kao prvom čovjeku pozorišta.

Pobornik sam tog nekog starog kova. Usudio bih se reći da sam klasičar... Volim predstave koje se baziraju na glumcu. Neosporavam rad reditelja. Mislim da je glavno u radu reditelja da razumije glumca, da ga zna iskoristiti, ako je taj glumac dobar. Rediteljska ponuda i rješenja moraju da počivaju na zajedničkom istraživanju sa glumcima. Ne volim baš one predstave što se u zadnje vrijeme rade, kao isključivo rediteljske, pa recimo, imamo situaciju da se na scenu spušta bazen i milion reflektora, da su glumci goli na sceni... Teatar EXIT je brend broj jedan u Hrvatskoj, upravo zbog toga što počiva na glumcu. Teatar EXIT je

zbilja pozorište u pravom smislu te riječi i ljudi koji nemaju naviku da idu u teatar, pođu u EXIT, jer vole gledati „Kako misliš mene nema“, „SHAKESPERE na EXIT“ i druge njihove predstave. To je kvalitet, nešto što se mora vidjeti. Jako puno ima pozorišta u Zagrebu, ali EXIT se probio kao glumački Teatar i ljudi to cijene. No, na kraju, svako pozorište ima svoju publiku. Neko voli dramu, neko voli komediju... Neko voli klasiku, neko alternative... To je stvar izbora. Dobro je što je tako. U krajnjem, važno je da se radi. Kvalitet će doći do izražaja.

Intervju: glumac Filip Juričić o mjestu i ulozi pozorišta u društvu

Pozorište je Feniks

- *Čitaj... Samo čitaj... Čitaj samo nešto što te se tiče. Kada svaki čovjek ima potrebu da nešto izgovori, progovori, ispriča, onda se u njemu budi glumac.*
- *...pozorište jeste Feniks. Siguran sam da ima tu moć. Stalno umire i stalno se ponovo rađa... Budi se i izrasta iz pepela.*

Razgovarala: **Slavojka Marojević**

Hrvatski glumac **Filip Juričić** nakon završetka Akademije u Zagrebu, posvetio se pozorišnim predstavama, a potom televiziji. Publici je poznat po ulozi fudbalera Marka Marušića u drugoj hrvatskoj telenoveli „Ljubav u zaleđu“, gdje su mu partnerice bile Iva Visković i Jelena Veljača. Nakon epizodne uloge u humorističnoj seriji Nove

Juričić: „Pozorište je ogledalo stvarnosti“

TV, „Zauvijek susjedi“, vraća se na male ekrane u novoj telenoveli „Zakon ljubavi“, u kojoj tumači lik mladog fotografa Domagoja Rebca. U pozorištima Hrvatske i regiona često nastupa sa

kolegom Amarom Bukvićem, u predstavi „Kako misliš mene nema?!“, Teatra Exit.

Ovog glumca posebno inspiriše rad u pozorištu, a naročito kada se rade dobri tekstovi. Tekst je, za njega osnova, od koje se kreće u pozorištu.

Sve kreće od papira, od priče, jer je glumac izgubljen na sceni kada nema šta ispričati. I koliko god se sad pričalo da se od telefonskog imenika može napraviti predstava, odnosno da se može složiti neka zanimljiva priča koja će se publici sviđati i koju bi smo mi, glumci mogli ispričati, to ne može biti uvjerljivo. Uvijek kažem da je dopadljivo nama glumcima i naravno publici, kada se izgovoreni tekst počne ticati gledaoca, odnosno glumca kada ga počne čitati. Kada me neko mlađi pita šta bi trebalo da pripremi za Akademiju, ja mu kažem: Čitaj... Samo čitaj... Čitaj samo nešto što te se tiče! Kada svaki čovjek ima potrebu da nešto izgovori, progovori, ispriča, onda se u njemu budi glumac. Tako da bez priče, nema glumca.

Šta je savremeno pozorište? To je sad pitanje, koje traži odgovor. Toliko toga se puno puta izmijenilo. Danas se mnoge stvari tumače kao savremeno pozorište, pa recimo, gledam „Kralja Lira“, u HNK-u bez scenografije, u modernim kostimima, pa shvatim da je to sad postalo mejnstrim. Ono što je prije 20 godina u pozorištu bilo jaka fora je da na sceni nema scenografije, da je ogoljena. To već danas nije savremeno. ... Danas su postali svi jako savremeni, pa sve to što čini jedno pozorište, oni sruše. Sruše jer ne mogu priuštiti jedno pozorište kao što je EXIT. Svi ti izrazi, epiteti i rad po principu - tako i ovako je prolazno. Ono što ostaje zauvijek na sceni je priča i glumac.

Pozorište ne služi za zabavu, ističe naš sagovornik, jer ono ima daleko veću funkciju, funkciju edukator, nešto što će na kraju u čovjeku probuditi emocije.

Pozorište ima ulogu edukatora. Ono uvijek o nečem govori... Dotiče nas, nasmije nas i razveseli, ali i rasplače. To je život. Ono što je meni

zanimljivo je to što je pozorište još uvijek tu, iako je prošlo nekih 3000 godina, koliko ono egzistira u ovim našim civilizacijama. Došla su doba YouTube, fejsbuka i brzih klipova, a pozorište je tu, grabi naprijed... Jedan naš kolega, moj prijatelj,

bitan taj dio mene i njega. Nije bitno da li je on mene zadovoljio tim svojim izvinjenjem. Bitno i fascinantno je bilo to što sam razmislio i došao do zaključka da je pozorište tu i da dobija bitku, jer kada igram, recimo u komediji, uvijek je puno ljudi u Pozorištu EXIT ili HNK-u.

Filipa Juričića posebno raduje izvođenje predstave „Kako misliš mene nema?!“

nedavno je na televiziji izjavio da je pozorište mrtvo, pa i da je televizija mrtav medij. „Uskočio je sam sebi u usta“ i brzo mi se izvinio. Ali, nije

priča može i te kako nadahnuti. Gledao sam prije šest - sedam godina jednu verziju „Idiota“, onako klasično napravljenog Dostojevskog, sa dugim

Pozorište, dakle ne umire! Ljudi vole vidjeti živog čovjeka na sceni, čovjeka koji nešto govori. Zaključujem: Pozorište je neuništivo! Sav ovaj svijet brzih klipova pruža neki instant, pa imamo situacije gdje ljudi kažu: Reći ću ti mobilnim telefonom ovo, ono... Svako od nas će da izdrži te tri sekunde, a šta poslije? Ponovo u krug. Dobro, daj ovaj drugi klip... Tako u nedogled, sve klipovi, jedan za drugim. No, ljudi na svu sreću opet vole sjesti u pozorište. Atmosfera kada se svjetla ugase je posebna. Taj mrak i onaj početak je nezamjenjiv. No, istina ljudi vole često da pitaju: Koliko predstava traje? To je tako nebitno. Nagledao sam se predstava koje traju sat vremena, pa su me izmorile kao da su trajale 18 sati. A, gledao sam i predstave koje traju tri - četiri sata, a ja sam htio da traju još. Trajanje je u kazalištu jedan pojam koji nema veze sa realnošću. Evo, nedavno sam gledao u HNK-u „Mačka na vrućem limenom krovu“. Došao sam umoran posle snimanja, ne ide mi se nigdje, najradije bih ostao doma, ali počne predstava dobra i uvuče me, razbudi me. Poslije sjedem sa kolegama, postavimo pet stotina pitanja i počnemo razgovarati. Ta post

pauzama, sa svjetlom, sa trajanjima. Ništa mi nije bilo dosadno jer je popunjeno i čvrsto je. Znači da ne postoji to nešto definisano kao savremeno pozorište. Danas se nažalost najčešće daje nešto kratko... Sve nešto na brzinu... Ne! Ne! Nekada baš uživaš u tim tišinama, u tom trajanju, u svjetlu, u dugim scenama. To bude predivno, zato što je ciklično. Neće moći ništa da promijeni pravu priču, priču koja budi emocije, razgali čovjeka. To je ono što čini pravo pozorište. Pozorište je dobro, kvalitetno, kada je ispunjeno, kada ljudi vjeruju u priču. Ta priča će se nekako pretočiti na gledaoce i oni će uvijek naći vremena za to. To je ono što će nadahnuti čovjeka, za razliku od ovog brzog načina života.

Pozorište je za ovog mladog glumca indikator društva, nešto što ukazuje, pokazuje, proziva, nešto što mijenja svijest.

Tako je. Pozorište je ogledalo stvarnosti. Ako je ogledalo, onda je obostrano. U pozorištu se na sceni vidi nešto što se može prepisati u život i na tome se kasnije nadahnuti. Ima ona od Marlon Branda: „Da je pozorište ili film možda besmislena umjetnost“,... Ali, svi mi pogledamo tog kauboja koji jaše sa svojom dragom i izlazimo nekako nadahnuti. Okrene se druga strana ogledala, pa se pokrene nešto pozitivno. Pozorište ima tu moć. Svoju važnost i to vrlo veliku. Društvenu, socijalnu i političku. Doduše, to je jedan proces, koji se i kod mene gasi i pali. Uvijek se događalo da imam svojih kriza... Jesam mlad, imam nekih 37 godina i 15 – 16 godina igram. Imam tih nekih gašenja u sebi, kada je u pitanje poimanje snage i moći umjetnosti. Počeo sam rad na Akademiji sa vjerom u mijenjanje svijeta. Sasvim! Čak i neko cuganje sa društvom odvijalo se u razgovarima o Šekspiru, Čehovu,... Onda sam vidio da se ne ostvaruje sve u životu kako sam ih zamislio... No, uvijek se dogodi neka nova reinkarnacija, neki Feniks ili bilo kako da ga drugačije nazovemo, nešto što nas trgne i što nam vrati vjeru i snagu u ovo što radimo, u misiju umjetnosti. Da, pozorište jeste Feniks. Siguran sam da ima tu moć. Stalno umire i stalno se ponovo rađa... Budi i izrasta iz pepela. Sasvim je normalno da u pozorišnim produkcijama ima 30% onoga što ne valja; 40% pripada prosječnosti; a ono 5-10 % je upravo ono što glumac kao umjetnik stalno traži i kroz taj proces stalno pokušava da nešto promijeni... Stalno je ta misterija prisutna. Ima jedan reditelj koji kaže: „Sad smo završili

predstavu i moramo je pustiti da dobije krila“. Za taj dio nema ni knjige, ni udžbenika. To se jednostavno nekada dogodi, a nekada ne. Zato će pozorište uvijek postojati i uvijek trajati.

Umjetnost je ta koja ruši sve barijere i predrasude, ističe zagrebački glumac Juričić, dodajući da su festivali upravo mjesta gdje se mogu vidjeti različiti stilovi, gdje se može razgovarati i uspostavljati novi vidovi saradnje.

Kultura ruši sve barijere. Ja sam dijete koje je bilo u ratu. Danas je lijepo otići u Beograd, u Crnu Goru, u Sloveniju ili bilo gdje drugo, pa osjetiti ljepotu druženja ljudi koji isto razmišljaju. Sa druge strane priče, ta festivalska publika koja se pojavi, naša razmjena rečenica i razgovori o pozorištu, ili o svemu što čini naš život na ovim prostorima i šire, nemaju cijenu. To je nadahnuće. To je nešto što mora postojati, za šta se mora naći novac. Sport, pozorište i druge umjetnost su neke stvari koje nas uvijek vuku, tjeraju naprijed, i koje su presudne. Festivali su bili nekada davno popularni. Imali su velike repertoare i bilo je odjednom po stotinu glumaca u gradu, recimo iz: Srbije, Crne Gore, Makedonije, Slovenije. Svi su živjeli, družili se i razmjenjivali iskustva. Nažalost, danas festivali izgledaju tako da moraš brzo sjesti na avion, doletjeti, odigrati predstavu i sutri dan odmah se vratiti u svoj grad. Dakle, nema vremena za druženja, bolja upoznavanja istorije i kulture druge sredine. Sve se odvija po principu: sad, ili odmah. Ali, treba opet pokušati oformiti takve festivale, koji će imati te okrugle stolove, gdje umjetnici mogu da pričaju, razmjenjuju iskustva, stvaraju prijateljstva, nove ljubavi i sve što proizilazi iz toga. To je jako važno i vama i nama i svima u okruženju, ali i na širim prostorima. To je od presudnog značaja. Ne znam bolju riječ od toga. Svi smo mi, na kraju krajeva, ljudi koji imaju svoje emocije. Svi volimo da pričamo, razgovaramo i razmjenjujemo mišljenja i stavove. Pozorište nam daje tu mogućnost. Moramo je iskoristiti.

Premijera baleta „La fille mal gardee“ u CNP-u

Spektakularna priča o trijumfu ljubavi nad pohleptom

• „La fille mal gardee“ / „Uzaludna predostrožnost“ je adaptacija poznatog komičnog baleta iz Francuske, sa kraja XVIII vijeka. U verziji Baletske škole „Princeza Ksenija“ rađena je u tri slike.

• Ta poznata baletska priča ili kako je još u slengu nazivaju „balet na slami“, nosi poruku da ljubav trijumfuje nad pohleptom.

Ansambl Baletske škole „Princeza Ksenija“ sa solistima beogradskog baleta i glumcima Crnogorskog narodnog pozorista (CNP) izveo je na Velikoj sceni CNP-a, 16. decembra komičnu baletsku predstavu u tri slike „La fille mal gardee“ / „Uzaludna predostrožnost“.

Koreografiju ovog popularnog klasičnog baletskog djela potpisala je **Antoaneta Aleksijeva** iz Nacionalne Opere Sofije, sa asistentima **Anom**

- scenskom zadatku. Poseban pečat ovom komadu dale su interpretacije: **Željka Grozdanovića**, soliste beogradskog baleta, u ulozi *Mama Simone* i glumaca **Slavka Kalezića**, u ulozi *Alena* i **Jovana Dabovića**, u ulozi *Oca*.

„La fille mal gardee“ / „Uzaludna predostrožnost“ je adaptaciji poznatog komičnog baleta iz Francuske, sa kraja XVIII vijeka. Ova poznata baletska priča ili kako je još u slengu nazivaju

Velika scena CNP-a: sa premijere baleta „La fille mal gardee“

Halas, Svetlanom Cidilinom i Emom Veljić. U autorskom timu je i scenografkinja **Vana Prelević**, a kostimi su urađeni u bugarskoj Nacionalnoj operi u Sofiji i Plovdivu.

Na scenu CNP-a, te večeri je, u dva izvođenja, nastupilo 120 učenica Baletske škole, koje su sa **Jovicom Begojevim**, prvakom beogradskog baleta i solistkinjama Škole, **Sašom Živaljević** i **Milanom Vujović**, odgovorile veoma složenom baletsko

„balet na slami“, nosi poruku da ljubav trijumfuje nad pohleptom. U verziji Baletske škole „Princeza Ksenija“ rađena je u tri slike, koje na spektakularan način, kako umjetnički, tako i tehnički, dočarava ovu zanimljivu priču o naizgled nepomirljivom jazu bogatih i siromašnih, kojeg na kraju, ipak premošćava ljubav.

Prva slika odvija se u dvorištu, ispred kuće *Mama Simone*. Pijetao sa kokoškama i pilićima

najavljuje zoru. Mladi momak Kolen dolazi pred kuću Mama Simone zbog njene vragolaste ćerke Lize. Njih dvoje su tajno zaljubljeni jedno u drugo. Ostavlja joj predivnu ružu na ulaznim vratima kuće. Dok ljubav Lize i Kolena raste, Mama Simona ima sasvim druge planove. Bacila je oko na sina bogatog zemljoposjednika, novopečenog bogataša. Alen je bogat, ali lud... Otac dovodi sina Alena u kuću Mama Simone da se mladi upoznaju. Prvi susret Alena sa Mama Simonom je šok za njega jer Mama Simona uvodi red. Upravo kada otac i Alen dolaze pred njihovu kuću zatiču Mama Simonu „kako praši Lizu po turu“. Od samog početka osjeća

Balerine oduševile mnogobrojnu publiku

veliki strah od pomisli da će morati da živi sa tom ženom i ne želi da se ženi bez obzira što mu se Liza jako sviđa. Iako susret usled velike Alenove nespretnosti i lapsusa prolazi neprimjereno, Mama Simona je i dalje zainteresovana zbog njihovog novca. Među žeteocima i radnicima na polju koji rade za Mama Simonu su i Lizine prijateljice, koje sve vrijeme pokušavaju da pomognu Lizi da se izvuče iz nelagodne situacije i ostvari svoju ljubav sa Kolenom. Mama Simona juri Alenovog oca zbog novca, dok on nju juri zbog lijepe djevojke, jer ko će u suprotnom uzeti za muža nekog ko totalno živi u svom zamišljenom svijetu... Ko će prihvatiti mladoženju koji jedinu pravu vezu ima prema svom crvenom kišobranu i čiju jedinu ljubav predstavlja lov na leptire... Pri upoznavanju i među roditeljima se javljaju iskrice i osjećaj leptirića u stomaku. Liza nastoji da bude poslušna ćerka i polazi sa Mama Simonom, Alenom i njegovim ocem na polje, ali Kolen se ne predaje i kroz svoje šeretluke čini sve

da stane između njih i izbori se za svoju ljubav.

Druga slika odvija se u polju, gdje kosači i žeteoci marljivo rade. Mama Simona i ostali pristižu na polje u namjeri da pred seljanima i svojim zemljoradnicima objave vjeridbu. Kolen želi da pobjegne sa Lizom i sakrije je u sijeno, ali ih Alen stalno sprječava. Lizine prijateljice zamajavaju Alena pokušavajući da mu odvuku pažnju. Zbog cjelokupne situacije i zabranjene ljubavi, ljubav između Kolena i Liza još više raste. Tokom raznih komičnih dešavanja sasvim neočekivano stiže oluja. U tom užasu i haosu Alen, jedini čovek sa kišobranom brani se od munja. Sudara se sa Mama

Simonom i od straha da će ga ona isprašiti poklanja joj svoj kišobran. Dok je zabrinuta za kokoške i piliće, Mama Simona traži Lizu, i da bi je spasila od oluje daje joj Alenov kišobran. A Liza nalazi svog dragog i skriva ga od oluje iza kišobrana gdje se najzad spajaju u zagrljajima i poljupcima.

Treća slika, takođe je u dvorištu kuće Mama Simone, gdje dolaze svi žeteoci po svoju nadnicu. Srećni zbog vjeridbe, oni pozdravljaju zemljoposjednike Mama Simonu i Oca.

Alen traži svoj kišobran u strahu

da ga je izgubio. Radostan što ga nalazi uzima ga i sa užasom vidi da su iza njega Kolen i Liza. Otac je mnogo ljut, optužuje Mama Simonu za nepoštenje. Lizine prijateljice zajedno sa Lizom mole Mama Simonu da blagoslovi veliku ljubav. Ledeno srce Mama Simone, koje prije svega kuca za njenu ćerku, ipak se otapa pred pravom ljubavlju. Blagosilja brak između Kolena i Lize. Slavlje je potrajalo tri dana i noći.

Vanja Pantović, direktorica Škola „Princeza Ksenija“ ponosna je na svoje učenike, njihov veliki trud, predanost i profesionalizam, kao i na pedagoge, koji su, kako je istakla, herojski iznijeli pripreme za ovaj spektakl.

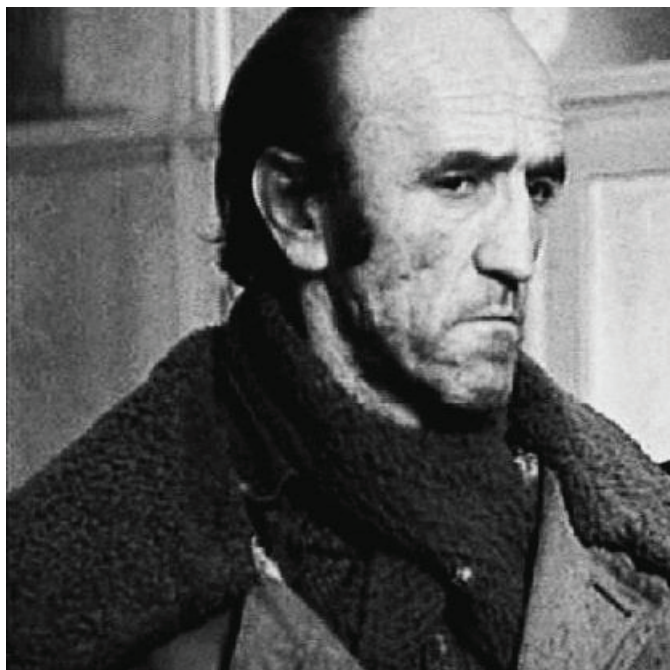
Nikšićka publika će imati priliku da ovu spektaklarnu baletsku predstavu odgleda krajem februara naredne godine, kada će svoje koreografske izraze pokazati i četrdesetak učenica odjeljenja Baletske škole u Nikšiću.

S.Marojević

Sjećanja na Veljka Mandića, istaknutog crnogorskog glumca Stožer glumačkog apsoluta

- „...*Veljko Mandić bio je i ostao neprevaziđena veličina kada je u pitanju pozorište i film. Bio je stožer glumačkog apsoluta, neprikosnoveni - prvi čovjek scene, ...*“ (Blagota Eraković)
- „...*Nijesmo svjesni Veljkove vrijednosti, kao ni mnogih drugih glumaca koji potiču iz Crne Gore*“.
(Branko Baletić)
- „...*Dva puta je bio laureat Trinaestojulske nagrade. Dobitnik nagrada u Puli i Nišu. Najteže mu je palo što nije dobio nagradu Nikšića.*“ (Andro Martinović)

Povodom trideset godina od smrti **Veljka Mandića**, istaknutog crnogorskog glumca, u **Nikšićkom pozorištu**, poznati crnogorski pozorišni reditelj **Blagota Eraković** i filmski režiseri **Andro Martinović** i **Branko Baletić** govorili su o bogatom stvaralaštvu tog autentičnog barda crnogorskog i

jugoslovenskog glumišta. Njihova sjećanja vratila su vedre humorističke prizore Veljka Mandića, koji ni do danas nijesu izgubili svoju svježinu i aktuelnostii i njegovu „*dramsku ubjedljivost, tendenciju za humanizacijom čovjeka, a posebno za deblokiranjem anahronog dijela crnogorske svijesti koja je prijatna razvoju*“.

Veljko Mandić je bio izuzetno cijenjen među kolegama i publikom, poznat kao stvaralac vedrog duha, uvijek nasmijan i opušten. Zbog toga su sjećanja Blagote Erakovića i Branka Baletića bila svježija, dirljiva i upočetljiva. Posebne emocije publici je prenio Andro Martinović, govoreći o Veljkovom liku i opusu ne samo kao sineasta i neko ko sa pozicije direktora Crnogorske kinoteke, dobro poznaje razvoj filma na ovim prostorima, već i kao

Mandićeve unuk.

Sjećanja reditelja **Blagota Eraković** koji je potpisao 32 predstave u kojima je Mandić igrao, ne samo da su ilustrovala glumčev bogat opus, već su označila i presjek razvoja dramske umjetnosti u Crnoj Gori, ali i jugoslovenskih pozorišnih i filmskih prilika u drugoj polovini XX vijeka.

„*Veljkov i moj radni odnos dijelim u četiri faze. Prva faza odnosi se na period kada sam ja kao dječak išao u Narodno pozorište, gdje sam gledao predstave u kojima je on igrao. Druga faza u vezi je sa vremenom kada sam kao gimnazijalac igrao u Mandićevim predstavama u 'Zahumlju'. Treća faza odnosi se na period kada je Veljko igrao u predstavama koje sam ja režirao u CNP-u. Četvrta faza proističe iz vremena kada sam ja radio njegove tekstove.*

Velko Mandić potiče iz ugledne nikšićke trgovačke porodice. Kada je završio Gimnaziju upisao je Medicinski fakultet. No, tih dana Veljko je doznao da poznati Hugo Klajn, pod nadzorom velikoga Vjekoslava Afrića (osnivača Pozorišta Narodnog oslobođenja Jugoslavije, Filmske škole i Akademije za pozorište, film, radio i televiziju u Beogradu), organizuje kurs od pola godine za animatore dramskih družina Jugoslavije. Nakon završetka tog kursa, Veljko Mandić je „digao ruke“ od medicine... Vratio se u Nikšić, gdje je 1949. godine počeo sa predstavama. U tom ansamblu nalazili su se najugledniji građani ovog grada, među kojima su: Kika Laković, jedan od direktora tadašnjih velikih preduzeća u Nikšiću, Bato Grujičić, predsjednik Opštine, Belo Kavaja, Neta Kotri, Drago Malović, Stevo Matović... Sjećam se kao dječak, da su u Nikšiću, u to vrijeme, režirali najveći jugoslovenski reditelji, među kojima je i profesor Vjekoslav Afrić, koji je radio 'Dunda Maroja'. Policaju je u tom komadu, zajedno sa mojim počivšim bratom, igrao Vito Nikolić. Velike uloge koju je Veljko Mandić ostvario u tom periodu

i koje su na mene kao dječaka ostavile snažan utisak, bile su u predstavama 'Lisica i groždže' i 'Dvije kristalne case'. U predstavi 'Lisica i groždže' gostovala je Olivera Marković, a Mandić je u tom komadu briljirao. Kasnije je Veljko gostovao, umjesto Ljubiše Jovanovića, u Jugoslovenskom dramskom pozorištu... Mogao bih iz tog perioda da nabrajam još Veljkovih uloga, ali na mene je posebno utisak ostavila njegova uloga u predstavi 'Dvije kristalne čaše', Ivana Raosa. Tu dramu sam od silne želje postavio 2001. godine na 'Barskom ljetopisu', sa Mišom Janketićem i Slobodanom Marunovićem, u ulogama. Sa tom predstavom gostovali smo u svim većim gradovima Evrope.

Sjećam se i Veljka kada je režirao predstave. Igrao sam u njegove dvije predstave kao zamjenika. Uskočio sam tako u predstavu 'Plači voljena zemljo' i sa tom predstavom na Hvaru smo dobili nagradu. To je bio spektakularan komad. Bilo je pravo čudo da se na scenu, u amaterskoj postavci, tako vješto izvede oko 50 glumaca. To je mogao da uradi samo Veljko...

U sali su skandirali Veljkovo ime

Kada sam na insistiranje Ratka Đurovića i Veljka Mandića, 60-tih godina minulog vijeka došao u Titogradsko narodno pozorište kao gostujući reditelj, po nekom nepisanom pravilu, među glumcima je vladalo mišljenje da reditelj treba da izgleda kao ja danas... Možete zamisliti kako su me oni u to vrijeme doživjeli kao mladića obučenog u farmerice i džemper?! No, Veljko nije dao da me iko od njih 'krivo pogleda', a kamo li da što prokomentariše. Radili smo kapitalno djelo 'Lažni car Šćepan Mali'... Veljku sam dodijelio ulogu Teodosija Mrkojevića, za koju je on kasnije dobio Trinaestojulsku nagradu. Za tu predstavu je vezan jedan kuriozitet... Prilikom gostovanja u JDP-u u Beogradu, na poklon glumaca, cijela sala skandira je Veljkovo ime. Nikada poslije nijesam doživio da publika skandira ime nekog glumca, iako sam u svojoj karijeri, od Triglava do Đevdelije uradio oko 160 predstava. To dovoljno govori da je Veljko Mandić bio i ostao neprevaziđena veličina kada je u pitanju pozorište i film. Bilo je od njega većih majstora glume, koji su se mogli vještije i bogatije iskazati, nego što je on znao, ali ta ekspresija, ta metafizika, koju je on nosio, za reditelja je značilo sljedeće: 'Imaj Veljka u predstavi, imaćeš komad

od koje publika ne odustaje, već je po dva sata hipnotisana'. On je jednostavno ispunjavao scenu svojim izlaskom, a da pritom nije morao da izgovori ni jednu riječ, ili tekst. Dešavalo se da na sceni bude po dvadesetak glumaca... Izade Veljko i oni svi gledaju u njega. Ne zbog njegovog osobenog lika, nego zbog te unutrašnje snage i ekspresije, koju je on nosio u sebi. Mandić je tom jedinstvenom metafizikom i temporitmom, hipnotisao i publiku. Bio je stožer glumačkog apsoluta, neprikosnoveni - prvi čovjek scene (zna se da je glumac prvi čovjek scene, a reditelj prva ličnost pozorišta). Ta metafizika sa kojom je on igrao svoje uloge bila je začuđujuća. Bio je glumac koji nikad nijednu predstavu nije odigrao bez treme. Uvijek je od kuće donosio neki stari hljeb i iza dekora šetao kao neukrotivi hat, desno - lijevo. Preslišavao je tekst i taj hljeb je gnječio u ruci. Izlaskom na scenu on je bio pun i toliko stvaralački zreo, da je samo, što bi se fudbalskim rječnikom moglo reći, 'ispaljivao jedanaesterce'. To ja najbolje znam jer je igrao u 32 predstave, koje sam ja režirao. ... Donijeli smo u Crnu Goru prvu Sterijinu nagradu, za ulogu generala, u poznatoj drami 'Svečanost je odgođena'. Provodili smo dane zajedno kada sam od njegove drame 'Snaha je doputovala' napravio mjuzikl, sa genijalnom muzikom Bora Tamindžića. Bila je to hit - predstava CNP " kazao je reditelj Eraković, naglašavajući da su Mandićev angažman tražili istaknuti jugoslovenski i svjetski reditelji i producenti.

Mandića su molili za angažman Piter Bruk i Bojan Stupica

„O glumačkom izrazu Veljka Mandića dovoljno govori i činjenica da ga je svojevremeno Bojan Stupica molio za angažman u Jugoslovenskom dramskom pozorištu. Veljko mi je priznao da bi prihvatio tu ponudu samo da je bio mlađi. Rekao mi je tada: 'Gdje ću ja, u ovim godinama, da se borim sa glumačkim aždajama, poput: Ljuba Tadića, Mire Stupice,... Piter Bruk, jedan od najvećih pozorišnih reditelja XX vijeka, pokušao je Veljka da ubijedi da nauči engleski jezik, kako bi ga angažovao u njegovim filmovima, ali je on i tu ponudu odbio. Na tom kastingu bila su sva vodeća jugoslovenska, glumačka imena, ali Bruk je tražio Veljka.

Veljko Mandić je bio posebno vezan za Crnu

Goru. Način na koji je Veljko participirao može da nam imponuje. Bio je intelektualac u pravom smislu te riječi (izuzetno načitan, obrazovan, pratio je sve što se dešava u svijetu iz oblasti pozorišta i filma, a posebno je volio likovnu umjetnost). Cijeneci njegov doprinos pozorištu i filmu u Crnoj Gori i na prostorima nekadašnje Jugoslavije, predložem da se objavi monografija o Veljku Mandiću i da jedna ulica u Nikšiću dobije ime čovjeka koji je dao veliki doprinos razvoju kulture u Nikšiću, Crnoj Gori i Jugoslaviji. Znam da se nije mogao pomiriti što je ukinuto pozorište u Nikšiću. Znao je dobro da stari Grci, grad koji nije imao pozorište, nijesu smatrali gradom. Prema toj helinističkoj teoriji, Nikšić od 1965. godine do prije dvije decenije, nije bio grad. Na Veljkovo insistiranje 1974. godine osnovali smo Otvoreno pozorište u Nikšiću (registrovali smo ga u nikšićkom Osnovnom sudu). Uradili smo 'Djevojačku kulu', za koju je dekor uradio slikar Nikola Gvozdenović Gvozdo. Sa tom predstavom obišli smo čitavu Jugoslaviju... Kada se toga sjetim danas sam srećan što mogu da govorim sa scene Nikšićkog pozorišta, na koju bi Veljko bio ponosan", zaključio je Eraković.

Režiser **Branko Baletić** je, takođe ukazao na spoljnu ekspresiju Veljka Mandića, istaknutog filmskog i pozorišnog glumca, velikog dramskog pisca i adaptera dramskih tekstova, kao i nosioca i animatora pozorišnog života u Nikšiću, Crnoj Gori i šire.

„To fantastično lice slagalo se sa tom unutrašnjom energijom. Kada izađe na scenu ne treba scenografija. On popuni scenu, a publika osjeti taj unutrašnji naboj glumca, tu jednu fantastičnu energiju. Mislim da nijesmo svjesni Veljkove vrijednosti, kao ni mnogih drugih glumaca koji potiču iz Crne Gore“, ocijenio je Baletić. On je dodao da je Mandićeva najbolja uloga bila u filmu „Pusta zemlja“, Gojka Kastratovića.

No, popis filmova u kojima je Mandić igrao, kako je kazao **Andro Martinović**, direktor Crnogorske kinoteke, ali i Veljkov unuk, je dugačak i još uvijek nije završen.

„Veljko je bio vezan za Crnu Goru, a još jače za Nikšić. Dva puta je bio laureat Trinaestojulske nagrade, dobitnik nagrada u Puli i Nišu, a najteže mu je palo to što nije dobio nagradu Nikšića. To ga je, do kraja života mučilo... Neobično možda, ali čini se i razumljivo... Kao dječak pamtim Veljkovo upečatljivo lice, karakterističan i energičan hod... Puno je šetao i bio je u stalnom grču... Dosta važnih stvari naučio sam od njega ... Nedostaje mi njegovo mišljenje o filmu i pozorištu“, istakao je Martinović.

Slavojka Marojević

Glumac izuzetnog kreativnog dometa

Veljko Mandić je po estetskom habitusu, prije svega, bio „glumac izuzetnog kreativnog dometa u svim oblicima glumačkog izraza: u pozorištu, na filmu i televiziji. Posebno je bio neumoran kada je riječ o teatru, njegovoj velikoj strasti, a opet teško da je moguće zamisliti sve filmove i serije u kojima je glumio, bez njegove karakteristične pojave. Bio je jedan je od osnivača ovdašnjeg Narodnog pozorišta i član ansambla Teatra u Kragujevcu i Crnogorskog narodnog pozorišta. Nakon prestanka sa radom Narodnog pozorišta u Nikšiću, aktivno je učestvovao u razvoju pozorišne djelatnosti nikšićkog „Zahumlja“. Od velikog broja uloga izdvajaju se one u pozorišnim predstavama: „Lažni car Šćepan Mali“, „Ujka Vanja“, „Kanjoš Macedonović“, „Gorski vijenac“, „Put generala Dromire“ i druge. Mandić je napisao na desetine dramskih tekstova, uglavnom komediografskog žanra, koje su postavljane na pozorišnim scenama širom bivše Jugoslavije. Režirao je i nekoliko predstava. Bio je u potpunosti predan dramskoj umjetnosti, njenom stvaranju i naravno, publici. Ostvario je veliki broj uloga u filmovima i televizijskim serijama renomiranih crnogorskih i jugoslovenskih reditelja: „Zle pare“, „Lelejska gora“, „Nizvodno od sunca“, „Horoskop“, „Tišine“, „Hajka“, „Maratonci trče počasni krug“, „Petrijin venac“, „Dorotej“, „Šest dana juna“, „U ime naroda“, „Pusta zemlja“, ...

Za stvaralaštvo je nagrađivan brojnim vrijednim priznanjima, između ostalih, dva puta je bio laureat Trinaestojulske nagrade. Na Festivalu u Puli, Mandić je 1979. godine nagrađen Zlatnom arenom za najbolju sporednu mušku ulogu, u ratnoj drami „Vrhovi Zelengore“. U ovom neobičnom filmu Mandić je svojom interpretacijom zasijenio Sergeja Bondarčuka i Batu Živojinovića, glavne zvijezde filma. Na Festivalu glumačkih ostvarenja u Nišu, takođe je za tu rolu dobio Nagradu za najbolju epizodnu ulogu.

u lokalima: „Floyd“, „Blues bar“, „Oktober fest“, gdje su organizovane izložbe grafika i fotografija, a nastup su imali i bendovi „Jesenjin“ i „Krugovi u žitu“. U Blues bar brothers bilo je organizovano boemsko veče sa: **Slobom Jovičevićem**, **Mirom Nikolićem** i **Ivanom Zirojevićem**. U pomenutim

Goran Radojičić iz „Zahumlja“ rekao je da je „Boem fest“ prošle godine izazvao ogromno interesovanje, posebno ljudi sa strane, i ocjenio da na *„najslikovitiji i najtemeljniji način opisuje ono što je bilo decenijama iza nas, ali je i sada, i što će, nadamo se, biti u budućnosti“*.

lokalima je tokom dva dana bio cjelodnevni izbor boemske muzike, dok su u večernjim satima, drugog dana, nastupili: „Degustatori“, „Muzički kolektiv“, „Kino kultura“ i VIS „Đetići“. Zavjesu na ovogodišnje izdanje festivala spustili su Pljevaljski tamburaši koji su nastupili u „Zahumlju“.

Organizatori „Boem fest 2018“, pored „Zahumlja“ su: Opština Nikšić, IPC Tehopolis i Turistički klaster „Montenegro“, sa partnerima hotelom „Onogošt“ i lokalima: „Floyd“, „Blues bar“, „Oktober fest“, u okviru programa „Nikšićka kulturna scena 2018“.

O značaju i odjecima ovog Festivala govore i ocjene organizatora. **Sonja Nikčević**, potpredsjednica Opštine Nikšić nada se da će ovom Festivalu iz godine u godinu rasti podrška i da će biti prepoznat kao važna priča za brendiranje grada.

„Ovaj Festival ima nešto što je drugačije... Ima tu neku specifičnost Nikšića u sebi. Ovim Festivalom želi se sačuvati sjećanje na jedan broj žitelja koji su svojim specifičnostima doprinikli da se grad prepoznaje i po njima i koji su pronosili 'dobri duh Nikšića'“, ocijenila je Nikčević i dodala da se Boem festom završavaju ovogodišnja festivalska dešavanja u gradu pod Trebjesom.

Anđa Vukčević Zorić, predsjednica Udruženja turističkog klastera cijeni da se ovim Festivalom promovišu nematerijalne vrijednosti Nikšića, *„nastale životom i radom umjetnika, legendi kojima je i posvećen Festival“*.

„Cilj nam je i da promovišemo Nikšić kao turističku destinaciju, da privučemo što veći broj posjetilaca i da 'Boem fest' bude kulturno-turistički proizvod. Ova manifestacija je zaista drugačije od ostalih festivala u Nikšiću. Njome želimo da podsjetimo na 'stari duh Nikšića'“, poručila je Vukčević Zorić.

S.M.

Monografija „Barski ljetopis - prvih 30 godina“ Rukopis o zlatnoj festivalskoj niti

Monografija „Barski ljetopis - prvih 30 godina“, promovisana krajem novembra ove godine, adekvatno i sveobuhvatno prati ključne segmente života Ljetopisa, tokom tri decenije od njegovog ustanovljenja. Kroz priču o „Barskom ljetopisu“, čitalac ima uvid u sagu o gradu Baru, njegovim ljudima i zanimljivim događajima. Sve to je vješto, znalački na veoma prijemčiv i neopterećujući način upakovano u korice ovog zanimljivog štiva.

Ljetopisa.

Na promociji monografije autorski tim je govorio o najznačajnijim dešavanjima na Festivalu u minule tri decenije, prenoseći ranija iskustva, ali i teškoće sa kojima su se susretali, ali i anegdote koje su pratile dešavanja.

Sublimiranje bogatog festivalskog materijala u ovom naslovu, za dr **Anastazija Miranović** i njene saradnike predstavljao je veliki izazov, koji u

Izdavači knjige su Opština Bar, tamošnji **Kulturni centar Bar** i **Festival „Barski ljetopis“**. Glavna i odgovorna urednica monografije je dr **Anastazija Miranović**, a pored nje u autorskom timu su akteri i sudionici, koji najbolje poznaju Festival i njegov razvoj: mr **Milun Lutovac**, **Milan Vujović**, **Vladimir Domatević**, **Željko Milović** i **Dragiša Simović**.

Prvi dio sadržaja to specijalizovanog štiva posvećen je nastanku manifestacije, a potom slijede tekstovi o književnom, pozorišnom, likovnom i muzičkom program Festivala. U drugom segmentu sadržaja knjige obrađena je fenomenologija unutar

mnogome prevazilazi početni imperativ.

„Tri decenije ‘Barskog ljetopisa’ mnogo je više od pukog sabiranja sadržaja njegovih programa, njihove klasifikacije, stručne obrade... Bezmalob, to je trideset godina života grada pod Rumijom, prožeto društveno-političkom zbiljom i svim pratećim uzusima koji predstavljaju kulturni pejzaž jedne sredine. Barska fizička i ‘mentalna geografija’ koagul je najrazličitijih uticaja i prilika, koje su se upravo na ovom mjestu srele, prožele i zaživjele na osoben, jedinstven i neponovljiv način. Već u svom imenu ‘Barski ljetopis’ ima snažnu odrednicu koja ga prostorno i kulturološki pozicionira,

no, nikako u isključivo i izolovano festivalsko ljetopisanje. ...Osim diferentnih gostujućih sadržaja, što je podrazumijevajuće za festivale ove profilacije, rukovodstvo i selektori 'Barskog ljetopisa' uvijek su težili promociji domicilnih kreativnih snaga. Tako je Festival bio dobra, startna platforma mladim barskim umjetnicima, koji su stasavali ili mu se, kao već afirmisani umjetnici, rado vraćali i participirali u njegovim ekspozicijama. ...Nerijetko, one male, naizgled nevažne stvari i događaji

ljetopisa“, članica užeg uredničkog tima monografije, ukazala je na obavezu tima koji je naslijedio rukovođenje barskog Festivala da ga povedu u budućnost i da ga usmjere ka savremenim tokovima, sa velikom odgovornošću prema svemu što je bilo juče.

„O tome svjedoči upravo ova knjiga, sa sviješću da Festival koji kreiramo danas, bi trebalo da zajedno sa prethodnih 30 izdanja, bude legat onima koji će ga naslijediti od nas. Oni će, kada budu

Bar: sa promocije mnografije, novembar, 2018. godine

koji su pratili 'velike', glavne festivalske sadržaje, bili su uzbudljiviji i životniji od njih, produkujući poseban šarm i atmosferu, specifičan, barski, festivalski genius loci. Obilje odgovarajućih, probranih fotografija učiniće avanturu čitanja i ponovnog, memorijskog proživljavanja uzbudljivijom“, vjeruje selektorka publikacije. Ona je istakla da je „Barski ljetopis“, svetkovina umjetnosti koja je odoljela teškim društvenim i finansijskim vremenima. Ljetopis, kako sam termin kazuje ima tendenciju da ljetopiše i obuhvati dvanaest mjeseci života, da zatvori krug. A to je, kako naglašava Miranović, bila namjera organizatora Festivala.

Ksenija Popović, predsjednica Upravnog odbora Kulturnog centra, direktorica „Barskog

gledali unazad, možda uočiti različite uređivačke politike i senzibilitete kroz istoriju Festivala, ali će, sigurna sam, takođe uočiti jednu konstantu - da je on od svog začeca do danas, iz godine u godinu, stvaran sa ogromnom ljubavlju. Tu će ljubav i oni shvatiti kao svoju neupitnu dužnost“, uvjeren je Popović.

Ćazim Nikezić je bio dugogodišnji direktor Kulturnog centra Bar i „stasavao je uz Ljetopis“.

„Tokom decenije mog rada na toj poziciji, scenama Barskog ljetopisa prošla su mnoga imena iz svijeta kulture, iz zemlje, regiona, svijeta... Barska je publika mogla uživati u raskoši stvaralaštva poznatih slikara, književnika, muzičara, filmskih i pozorišnih stvaralaca. Bar je postavljen na kultur-

nu mapu svijeta. Uvjeren sam da će Barani dugo pamtiti i spektakularna otvaranja i zatvaranja festivala na scenama Kulturnog centra“, prisjetio se Nikezić.

Poglavlje o nastanku i prvoj godini Festivala otvorio je novinar i publicista **Željko Milović**.

„Priča o monografiji opravdano počinje dijelom u kojem je trebalo objasniti kakve su bile društvene, ekonomske i kulturne prilike u Baru 1987. i 1988. godine. Imao sam važan zadatak da ne zaboravim sve te divne ljude koji su prvi put stali iza ideje o ‘Barskom ljetopisu’, odnosno o ‘Barskom kulturnom ljetu’ kako se prvobitno zvao. Bila je to priča o gradu koji je ‘zatvarao škure’ u deset uveče, gradu u kojem je glavna zabava bio bioskop i koncerti tokom ljeta. U suštini, bila je to priča o ‘buđenju’ jednog grada. Tek je bila izgrađena Robna kuća ‘Izbor’, marina je bila pri kraju, počeli su da se grade široki bulevari i zgrade, pa je grad poprimao urbanu formu. Festival je nastao kao logičan slijed - da se urbana upotpuni i kulturnom formom“, kazao je Milović, podsjećajući publiku u Dvorcu kralja Nikole na ljude koji su pokrenuli najveći festival pod Rumijom: **Slobodana Sloba Milatovića, Miloša Šuštera, Jusufa Kalamperovića, Dragišu Simovića, Vlada Gaževića, Jovana Pavićevića, Marka Ostojića, Sava Lekića, Branku Nikezić, Boška Miloševića, Voja Banovića, Nikolu Stanišića...**

Urednicima pozorišnog segmenta monografije, **Milanu Vujoviću** i **Dragiši Simoviću**, priča o Festivalu prbudila je uspomene.

„Bez obzira što je prva trećina Ljetopisa bila u znaku teških devedesetih, kultura u Baru je i tada pulsirala, ... Tada je ‘Barski ljetopis’ imao dušu koja se mogla rukom opipati. Izlazak monografije je veliko zadovoljstvo nas koji smo radili na ovom djelu, a i ljudi koji je budu listali“, kazao je Vujović.

Podsjećajući se dana kada je bio i glumac nekoliko predstava u produkciji Kulturnog centra, Vujović se sjetio predstave „Siroti mali hrčki“ i avantura u kojima se osjećao kao Ričard Gir. *„Nakon uloge u ovoj predstavi, naša Baranka - Dijana Marojević iz trećeg razreda Gimnazije upisala Akademiju u Beogradu*“, prisjetio se Milan Vujović, koautor monografije, ali i akter brojnih književnih i dramskih programa.

Za ime **Dragiše Simovića** vezuje se neizostavni dio svih velikih kulturnih hronika Bara, jer

je on glumio u mnogim predstavama, govorio na književnim večerima, izložbama, ... Kao hroničar kulture tog grada, Simović je podsjetio je na ljude koji su, kako je naveo, stali iza projekta i pokrenuli „Barski ljetopis“, pa ga poslije „sačuvali“ i napravili „lijepu crnogorsku priču kojom se ponosimo“.

Mr **Milun Lutovac**, bivši direktor Ljetopisa, selektor njegovog likovnog i književnog programa, kazao je da *„‘Barski ljetopis’ zaslužuje grad u kojem su se stoljećima preplitale kulture i civilizacije, koji je iznjedrio poštovanja vrijedne stvaraoce i djela koja su izdržala sve probe vremena*“.

„Barski ljetopis“, prema ocjeni **Dušana Raičevića**, predsjednika Opštine Bar, *„je Festival srećno biranog značenja i imena... Tiho i nenametljivo na ćudljivom razboju društvenih promjena, pune tri decenije ‘tka zlatnu nit’ našeg identiteta i prepoznatljivog trajanja*“, ocijenio je Raičević, koji je istakao da monografija o Ljetopisu predstavlja kapitalno štivo.

Posljednje poglavlje Monografije je najšarenije i koncipiran je tako da prožima sva prethodna poglavlja. U njemu se Željko Milović bavio fenomenologijom unutar „Ljetopisa“, opisivao je i upoređivao pojave, ljude i događaje, govorio o najupečatljivijim, najkvalitetnijim i najkontroverznijim dešavanjima. Osvrnuo se i na dešavanja koja su bila van glavnih svjetala pozornice. Zato ovo poglavlje monografije i nosi simboličan naziv *„Bio je Ljetopis, a na Ljetopisu...“*.

S.Marojević

X Festival filma o ljudskim pravima „Ubrzaj 2018“ Slogan „Gledaj i pamti“ za ljudska prava

- „Festival ima za cilj da posredstvom filma doprinese podizanju svijesti o važnosti ljudskih prava, njihove zaštite i unaprjeđenja“ (Daliborka Uljarević)
- „Za Crnu Goru i okruženje Festival ‘Ubrzaj’ postaje sve bitnija manifestacija, kojom se svijest o neupitnosti ljudskih prava i sloboda može podići na jedan viši nivo“ (Aleksandar Bogdanović).
- „Filmovi nam omogućavaju da ljudima pružimo nove perspektive i tačke gledišta“ (Aivo Orav).

Festival filma o ljudskim pravima UBRZAJ, održan je od 10. do 14. decembra, sa centralnim programom u Podgorici (KIC „Budo Tomović“), uz prateća izdanja u Beranama - (Centar za kulturu i Gimnazija „Panto Mališić“ i Kotoru (Kino „Boka“). Za festivalski repertoar selektovani su naslovi čiji je zajednički imenitelj vjera u neotuđivost ljudskog dostojanstva i moć stvaralačkog i odvažnog pojed-

glasno. Filmovi koji se bore i kojima se bori“, navela je u uvodniku Paula Petričević, iz festivalskog tima.

Ovogodišnje izdanje zabilježilo je veliko interesovanje publike, a tokom pet dana repertoara premijerno je prikazano 15 filmova, različitih žanrova. Bez obzira na raznovrsnost, tematika svih filmova publici je ponudila snažne poruke, koje su imale

Detalj iz publike sa otvaranja Festivala

inca/ke da inicira promjenu, pa otud i njegov slogan „Gledaj i pamti“.

„Nekada davno i negdje daleko voljeli bismo da smo uspjeli ostaviti za sobom ljepljive aveti fašizma, ropstva, siromaštva, eksploatacije, bolesti i rata. Možda smo i mogli, ali nijesmo. Oni su naša sadašnjost, i naša stvarnost. O tome svjedoče, na svoj način, i filmovi IX selekcije Festivala filma o ljudskim pravima UBRZAJ 2018. To su filmovi koji se ne boje, koji sprovode maštovitu vivisekciju društvenih nepravdi, ironiziraju moćne i sanjaju

za cilj da podignu svijest o značaju ljudskih prava.

Festival je zvanično otvoren u Podgorici, gdje je prikazan i veći broj filmskih ostvarenja. Daliborka Uljarević, izvršna direktorica Centra za građansko obrazovanje (CGO) na otvaranju ove filmske smotre saopštila da je ovaj crnogorski Festival postao član Mreže festivala filma ljudskih prava sa sjedištem u Amsterdamu, što predstavlja značajno međunarodno prepoznavanje rada Centra za građansko obrazovanje. Uljarević je na otvaranju Festivala objavila i laureate ovogodišnje nagrade za

afirmaciju ljudskih prava i građanskog aktivizma. To priznanje ove godine dobili su: **Centar za ženska prava, Asocijacija Spektra i Sabina Talović**, u kategoriji pojedinca, odnosno pojedinke.

„Iako izvještaji kažu da se u sferi ljudskih prava postigao zavidan napredak, praksa govori drugačije i Centar za građansko obrazovanje, kako kroz projekte poput Festivala filma o ljudskim pravima, tako i na druge načine nastaviće sa borbom u toj oblasti. Festival ima za cilj da posredstvom filma doprinese podizanju svijesti o važnosti ljudskih prava i njihove zaštite i unaprjeđenja, kao i vrjednosnog okvira koji podstiče harmonične odnose među različitim po bilo kojem osnovu.. Stoga je i moto ovogodišnjeg Festivala ‘Gledaj i pamti!’, kazala je Uljarević.

Na otvaranju Festivala govorio je i šef delegacije Evropske unije u Crnoj Gori **Aivo Orav** koji je naglasio da je ove godine Evropska unija *„ponosni donator festivala ‘Ubrzaj’ kao dio većeg projekta 360 stepeni Pun krug za ljudska prava, koji ima za cilj da doprinese smanjenju diskriminacije i promociji tolerancije i poštovanja ljudskih prava u Crnoj Gori. Filmovi nam omogućavaju da ljudima pružimo nove perspektive i tačke gledišta, kao i da ojačaju publiku saznanjima da lična posvećenost može da proizvede dugotrajan i značajan uticaj na društvo“*, kazao je Orav.

Aleksandar Bogdanović, ministar kulture Crne Gore istakao je značaj filmske forme ovog Festivala, jer pored toga što se ovakve teme mogu najupečatljivije problematizovati, prijemčivost filmske umjetnosti širim slojevima omogućava i šire polje djelovanja.

„To je posebno važno u društvima kakvo je naše, u kojima se više mora raditi na promjeni svijesti, uzimajući u obzir da je zakonska regulativa usklađena sa standardima onih najemancipovanijih društava. Današnje aktivnosti na odbrani ljudskih prava i sloboda moraju biti jednako usmjerene kako na problem povampirenih ideja i ideologija iz prošlosti, tako i ka recentnim pretjeranim ambicijama nadzora i kontrole života ljudi. Samo tako možemo zakoračiti u budućnost u kojoj nam sloboda pojedinca neće biti jedno od gorućih pitanja. Za Crnu Goru i okruženje Festival ‘Ubrzaj’ postaje sve bitnija manifestacija, kojom se svijest o neupitnosti ljudskih prava i sloboda može podići na jedan viši nivo“, smatra Bogdanović.

Iz Centra za građansko obrazovanje ističu da

je Festival filma o ljudskim pravima UBRZAJ, prvi i jedni takve vrste u Crnoj Gori, koji ima za cilj da posredstvom filma doprinese podizanju svijesti građana i građanki o važnosti ljudskih prava i njihove zaštite i unaprjeđenja, kao i vrjednosnog okvira koji podstiče harmonične odnose među različitim po bilo kojem osnovu.

U proteklih osam izdanja Festivala, koji je pokrenut 2010.godine, u salama: Kulturno informativnog centra „Budo Tomović“, Crnogorskog narodnog pozorišta (CNP), Rektorata Univerziteta Crne Gore u Podgorici, Kina „Kultura“ u Kotoru, Skupštine opštine Berane, Centra za kulturu Berane i Gimnazije „Panto Mališić“, prikazano je 110 filmova najrecentnije produkcije koji su pokupili nebrojene nominacije, priznanja i nagrade širom svijeta. Dodatno je prikazano i nekoliko filmova u okviru tematskih panel diskusija na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore i CGO-e. Time je Festival kroz jedan inovativan i osvježavajući umjetnički pristup koncept ljudskih prava privukao najširu publiku. Rastući broj posjetilaca Festivala UBRZAJ potvrđuje opravdanost njegovog uspostavljanja, a organizatora – CGO-e posebno raduje činjenica da je među njima značajan broj mladih, kojima to može biti dodatna inspiracija da se zauzmu za svoja prava, ali i za prava onih grupa ili pojedinaca koji to ne mogu.

Vrijednost Festivala UBRZAJ je i regionalna komponenta, koja se oslikava kroz kontinuiranu saradnju sa sličnim festivalima u regionu. Pored centralne aktivnosti koja se odnosi na projekciju filmova, tokom Festivala UBRZAJ, organizuju se panel diskusije kojima se aktuelizuju nepopularna pitanja i uvode u javni prostor kao relevantne teme artikulisanih debata.

Ovogodišnje festivalsko izdanje realizovano je uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću Vlade Crne Gore, Ministarstva kulture Crne Gore i kompanija: Metropolis, PG Taxi i Compania de Vinos Montenegro. Partneri Festivala su: KIC „Budo Tomović“, BELDOCS, Sarajevo Film Festival, KC „Nikola Đurković“ iz Kotora, Opština Kotor, Opština Berane, Centar za kulturu Berane i Gimnazija „Panto Mališić“, a medijski pokrovitelji: RTCG (TV i portal) i Vijesti (novine, portal i televizija).

S.Marojević

III „Podgorica film festival“

Premijere regionalnih i svjetskih filmova

Treće izdanje „Podgorica film festivala“ održano je od 5. do 9. decembra, u KIC-u „Budo Tomović“, u okviru manifestacije „Decembarska umjetnička scena 2018“. Na repertoaru je bilo ukupno 26 filmova, od kojih su većina crnogorske premijere, a kojih nema na redovnom bioskopskom repertoaru.

Podgorica Film Festival je manifestacija dugometražnog i kratkog igranog filma, koji predstavlja recentne naslove regionalne i svjetske kinematografije. Organizuje se u programskoj

la postavlja se i doprinos razvoju i promovisanju art bioskopa i filmske industrije. Festival teži da otkrije i da da pažnju kvalitetnim djelima, kako bi doprinio razvoju filmske umjetnosti i podstakao razvoj filma i audiovizuelne umjetnosti i industrije širom svijeta.

Organizator Festivala je NVO „Podgorica film festival“, u saradnji sa Crnogorskom kinotekom.

Ovogodišnji festival su podržali Ministarstvo kulture Crne Gore, Filmski centar Crne Gore, Sekretarijat za kulturu i sport i Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

saradnji sa Evropskom Filmskom Akademijom, kao i Eye On Films platformom.

Program je koncipiran tako da je publika mogla da uživa u dnevnim i večernjim projekcijama, u različitim programskim segmentima, a mogla je da prisustvuje otvorenim predavanjima i radionicama koje Festival organizuje.

Cilj Festivala je animiranje poklonika filma i nove, mlade filmske publike, te podizanje svijesti i promovisanje filmskog stvaralaštva sa umjetničkom vrijednošću. U prvi plan je i promovisanje svih aspekata međunarodne i domaće kinematografije: kao umjetnosti, zabave i kao industrije. Kao cilj Festivala

„Festival je dobitnik EFFE label-a (Europe for Festivals, Festivals for Europe) za 2017-2018. godinu. EFFE platforma je dio angažmana Evropske Festivalne Asocijacije u misiji razvoja evropske kulturne politike. EFFE label se dodjeljuje festivalima zbog umjetničke posvećenosti, uključivanja u lokalne zajednice i evropski i globalni kontekst“, naveli su organizatori ovogodišnjeg Podgorica Film Festivala.

S.M.

Filmski centar Crne Gore

Reditelj Šahmanović i glumica Stevović Obradović u Berlinu

Crnogorski reditelj **Senad Šahmanović** učestvovaće u ovogodišnjem izdanju programa „**Berlinale Talents**“, a glumica **Kristina Stevović Obradović** je crnogorska kandidatkinja za EFP program „**Shooting Stars**“.

Program „**Berlinale Talents**“ jednoj od najprestižnijih platformi za profesionalni razvoj i

Senad Šahmanović, učesnik programa „Berlinale Talents“

umrežavanje mladih filmskih stvaralaca. Program se realizuje u okviru „**Berlinskog filmskog festivala 2019**“ - saopšteno je iz Filmskog centra Crne Gore. „**Berlinski filmski festival**“ će biti održan od 7. do 17. februara, a „**Berlinale Talents**“ organizuje se u periodu od 9. do 14. februara, naredne godine.

Šahmanovića je obradovala ova vijest jer, kako je izjavio, ovaj program će mu „posebno značiti zbog prilike da radi i uči od velikih evropskih stvaralaca u svijetu kinematografije, te da će predstaviti i prvi dugometražni igrani film na kojem radi, „**Sirin**“, za koji je dobio podršku od FCCG.

„Ovo je posebno bitan segment u razvoju mladih stvaralaca, ali i Filmskog centra Crne Gore, jer se na ovaj način priznaju, pa i nagrade i usavrše, trud, rad, talenat koji crnogorsku kinematografiju vode ka međunarodnoj sceni“, rekao je reditelj Šahmanović.

On je selektovan od 3 400 prijavljenih aplikantata iz 130 zemalja svijeta. Na „**Berlinale Talents**“ programu, učesnici imaju priliku da prođu radionice sa najznačajnijim savremenim filmskim stručnjacima i na taj način nadgrade svoja znanja i vještine u toj oblasti, te da dobiju sugestije za pravilno usmjeravanje svojih novih projekata.

Senad Šahmanović je završio Filmsku i TV

režiju na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju. Autor je nekoliko kratkih igranih i dokumentarnih filmova, koji su prikazivani u zemlji i inostranstvu, a najveći uspjeh do sada je postigao sa filmom „**Umir krvi**“.

Filmski centar Crne Gore, odnosno njegova Komisija u sastavu: glumica Jelena Nenezić Rakočević, producent Ivan Đurović i reditelj Senad Šahmanović, odlučili su da glumica **Kristina Stevović Obradović** bude crnogorska kandidatkinja za program Evropske filmske promocije „**Shooting Stars**“. Cilj programa „**Shooting stars**“, koji će biti realizovan tokom **Međunarodnog filmskog festivala**, u Berlinu 2019. godine, je predstavljanje glumačkih talenata evropske kinematografije. To je jedina međunarodna mreža nacionalnih filmskih

Glumica Kristina Stevović Obradović, crnogorska kandidatkinja“ programa „Shooting Stars“

ustanova i agencija koja promoviše i marketinški afirmiše evropski film širom svijeta.

Na osnovu propozicija EFP-a, mogućnost prijavljivanja imali su crnogorski glumci/glumice do 35 godina starosti, koji su već započeli uspješnu karijeru u svojoj zemlji, imali glavnu ulogu u igranom filmu crnogorske ili inostrane produkcije, koji je prvi put javno prikazan u periodu od dvije godine prije ovog izbora, te koji su spremni za rad u međunarodnim okvirima. Na poziv Filmskog centra Crne Gore, pored Stevović Obradović, na pomenuti Konkurs prijavili su se Jelena Simić i Savo Šćepanović.

Konačnu odluku o izboru finalista donijeće ekspertski Žiri navedene panevropske mreže.

S.M.

JU Nikšićko pozorište

Pozorišni savjet: prof. dr Bojka Đukanović, predsjednica
članovi: Boris Božović, Ana Patrić i Radmila Mijušković

Direktor:
Zoran Bulajić

Urednica:
Slavojka Marojević

Fotografija naslovne stranice:
Zdravko Beli Delibašić

Lektorica:
Bojana Perišić

Saradnice u tehničkoj pripremi:
Vesna Vukićević i Anka Tomić

Tehnički prelom i dizajn časopisa:
Milinko Žižić

Trg Save Kovačevića 5, Nikšić, Crna Gora
Telefon: 040/213-566
Fax: 040/214-353

E-mail redakcije: slavam@t-com.me
Internet: www.niksickopozoriste.com

NIKŠIĆKA KULTURNA SCENA 2018

Vlada Crne Gore

Crna Gora
Ministarstvo kulture

Opština Nikšić